...УУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

...УРЯАД ҮНЭН

№ 231 (12133)
1969 оной
октябриин 2,
четверг

Сэн 2 мүнгэн

...Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...ТИЙНО-ПОЛИТИЧЕСКЭ МЭДЭЭСЭЛДЭ ГОЛ АНХАРАЛ

Л. ПОХОСОЕВ,
КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагша

...литическэ информаци hайжаруулхын тула ...и организацинууд, КПСС-эй райкомууд болон ... олон эмхи зургаанууд hүүлэй үедэ горитой ..., удхыень улам гүнзэгырүүлhэн байна. ... хүдэлмэри ябуулдаг хэблэл, радио, телеви... ойлгуулха агитаци болон мэдээсэлэй дүй ... баяжаа. КПСС-эй Хяагтын, Кабанскын, Хэ... Мухар-Шэбэрэй. Сэлэнгын райкомуудай ...рлагдажа. партийно-политическэ мэдээсэлэй ...ниие саашадань hайжаруулха хэмжээнүүд ... зүбшэн хэлсэгдэhэн байна. Иимэ асуудаа... Улаан-Үдын районуудта мүн лэ болоо. Про... предприятинуудта, колхоз болон совхо... hайнтай нүхэдhөө бүридэhэн политинфор... бүлэгүүд эмхидхэгдэhэн байха юм. Саг үргэл... хүдэлнэ, мэдээсэлнүүд суглуулагдана. ... Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэ... Кабанскын ба Яруунын совхозуудай, Түнхэ... «Сибиряк», Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэ... колхозуудай партийна организацинууд ниитэ по... ...лмэри ябуулхадаа. элдэб янзын онол арга ...лэнэ. Политинформаторнуудаар томилогдо... ...хын олон мэргэжэлтэд улад зоной дунда ...ынгээ хүдэлмэриие улам эдэбхижүүлнэ.

... нарин сэмбын фабрикын, ЛВРЗ-гэй, «Теп... авиационно заводуудай, Галуута-Нуурай ... политинформаторнууд хүдэлмэри ябуул... ...ориин ашаг үрые арьбадхаха, ажалай бүтээсэ ... предприятияа ашаг олзотойгоор хүдэлгэхэ ... онсо анхарал хандуулна. Ажалаа эрдэм ...ариин үндэhөөр эрхилхэ, түрүү дүй дүршэл ... hуралсал эмхидхэхэ хэрэгтэ дутагдалнуудай ...рхэйлэн харуулна. Ажалай, үйлэдбэриин ... анхарал хандуулна.

...рматорнуудай хүдэлмэри ажалша коллекти... ...йдалтай нягта холбоотойгоор, хүн зондо ойл... ...улагдана. Тэдэнэй эмхидхэhэн хөөрэлдөөн ...нүхэд ёhоной, хани халуун ярилдаан болоно. ...гшад өөрынгөө hанажа ябаhан юумые элир... ...ааг, ашa туhатай дурадхалнуудые оруулдаг, ...лта хэдэг байна. Дээрэ дурсагдаhан партий... ...нуудта энэ хүдэлмэри гуримтайгаар, онсо ... эмхидхэгдэдэг. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд бо... мэргэжэлтэд hара соо нэгэ дахин фермэдэ гү, ...лдэг зонтой уулзажа, политическэ мэдээсэл ...тай болонхой. Тэрэшэлэн городой, аймагуудай ... тушаалтад мүн лэ hарадаа нэгэ дахин кол..., предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй уул... тогтоогдонхой. Хүн зоной оруулhан дурадхал... hанамжануудые тэмдэглэхэ дэбтэр бии ... тон зүб.

Республикын аймагуудаар, мүн Улаан-Үдэдэ политическэ мэдээсэл дэлгэрүүлгээр түйлагдаhан зарим тэды дүй дүршэл хадаа ехэ хүдэлмэриин эхин гэжэ тэмдэглэмээр, hүүлэй үедэ ажалшадай политическэ, ажалай эдэбхи үүсхэлэй улам ургажа байhантай дашарамдан, партийна болон совет органуудта мэдээсэлэй оролго олошоржо байна. Ингэжэ улад зоной hанал бодолые гүйсэд мэдэхэ, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудаа коллективүүдэй амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлхын тула эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха арга хангагдана. Гэхэтэй хамта энэ талаар дутуу дунданууд, шиидхэбэрээ олоодүй асуудалнууд бии байhаар.

Улад зоной дунда ябуулагдадаг ойлгуулалмжын хүдэлмэри hайжаруулха, лекторнууд, элидхэлшэд, агитаторнууд, илангаяа политинформаторнуудай бүридэлые бэхижүүлхэ хэрэгтэ олонхи партийна организацинууд анхарал табидагшье hаа, ондоо нэгэ гол зүйлые анхаралдаа абаагүй байшоо. Партийна, совет болон ажахын органуудта ажалшадай зүгhөө, доодо шатын эмхи зургаануудhаа, партийна эхин организацинуудhаа мэдээсэл абалгые hайжаруулха хүдэлмэридэ анхарал hулаар табигдаhан байна. Дороhоо ороhон мэдээсэлнүүдые шэнжэлэн үзэхэ, иимэ мэдээсэлнүүдэй саг үргэлжэ орожо байха ябадал хангагдаагүй байhаар. Клюевскэ леспромхозой, Хэжэнгын, Баргажанай совхозуудай, Сэлэнгын аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ, мүн Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай партийна организацинууд өөhэдынгөө справочно-мэдээсэлэй бүлэгүүдтэ туhа хүргэнэгүй, мэдээсэл суглуулха, согсолхо хүдэлмэри түсэблэхэ эрилтэ хэнэгүй.

КПСС-эй Кабанскын, Октябрьска, Түнхэнэй райкомуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл хаража үзэхэдэ, партийна, профсоюзай болон комсомолой организацинуудта, аймагуудай, сельскэ Соведүүдтэ болодог суглаануудай, үйлэдбэриин зүблөөнүүдэй протоколнууд—мэдээсэхы шэнжэтэй угаа hонин документнүүд болоно. Тэдэ райкомууд социологическа шэнжэлгэ, анкетэдэ харюу үгэлгэ эмхидхэнэ. Алибаа суглаан дээрэ хүнүүдэй хэлэhэн үгэнүүдые шэнжэлэн согсолхо гээшэ мэдээсэл hайжаруулха нэгэ аргань болоно.

Аймагуудай эмхи зургаануудта, газетэнүүдэй редакцинуудта, радио болон телевидениидэ ороhон бэшэгүүдhээ, лекторнүүдhээ асууhан асуудалнуудhаа hонин зүйлнүүдые шэлэн абажа боломоор. Юрэдөө, дээдэ зургаануудта ородог мэдээсэлнүүдые улам олошоруулха, тэдэнэй удхыень hайжаруулха арга боломжо ехэ. Зүгөөр тэдэниие зүбөөр согсолхо, шэнжэлэн үзэхэ, өөhэдынгөө ажал ябуулгада хэрэглэхэ гээшэ шухала удхатай хэрэг. Тэрэнэй үндэhөөр үйлэдбэриин болон ажаhуудалай hайншье, муушье талань тодорхойгоор элирүүлэгдэхэ болоно бшуу. Энэ талаар абажа үзэхэдэ, партийна болон комсомолой hуралсалай жэлэй дүн тухай партийна комитедүүдтэ пропагандистнуудай эльгээhэн тоосоон ехэ дутагдалтай байдаг. Тэрээн дээрэhээнь ямар нэгэн тобшолол хэхын аргагүй байдаг.

Ойлгуулалмжын хүдэлмэри улам hайжаруулхые оролдохо зуураа, партийна зарим организацинууд ажахын болон предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдые энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха гэжэ оролдоногүй. Үнэндөө, предприяти болон эмхи зургаануудай зарим хүтэлбэрилэгшэд ажалшадай урда үгэ хэлэхээ, юундэшьеб, тунхаридаг, политическэ мэдээсэл минии хэхэ хэрэг бэшэ гэжэ тоолодог. Политическэ мэдээсэл зоной дунда хэхэ гээшэ партийна хуулита ёhон, хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй гол уялга гэжэ тэдэ нүхэдтэ hануулха хэрэгтэй болоод байна.

Үшөө нэгэ дутагдал тухай хэлэхэ хэрэгтэй болоно. Партийно-политическэ мэдээсэлэй удха шанар, үүргэ тухайда аймагуудай зарим газетэнүүд мүртэйгөөр бэшэнэгүй. Хяагтын «Ленинэй туг», «Бэшүүрэй таряашан», «Хэжэнгын гол» болон бусад газетэнүүд аймаг соо боложо байhан соёл сурталай хэрэгүүдые өөрынгөө хуудаhанууд дээрэ тон багаар харуулна, партийно-политическэ мэдээсэлэй тон ехэ удха шанартай зэбсэгэй байн гэhээнь, тэрээн тухай тон мохоо модохёор бэшэнэ. Газетэ, радио болон телевидени хадаа парти, правительствын дотоодын политикые тайлбарилан ойлгуулха, КПСС-эй XXIII съездын, ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдэй удха шанар болон гүйсэдхэлые үргэнөөр харуулжа, олондо мэдээсэжэ байха уялгатай. Арадай ажахын али бүхы hалбаринуудай экономическа шэнжэлэлые ходо толилжо байха гээшэ баhал шухала удхатай хэрэг.

hайнаар эмхидхэгдэhэн политическэ мэдээсэл хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулха, партиие олониитэтэй бүри нягта холбоотой болгохо, ниитын гүрэнэй захиргаанда олон түмэниие эдэбхитэйгээр хабаадуулха хурса зэбсэг болоно.

Ленин багшын мүнхэ hургаалые, тэрэнэй гайхамшаг ажал ябуулгые хүн зондо ойлгуулха гээшэ мүнөө үедэ—Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэжэ байhан сагта — гол эрилтэ болоно. Тиимэhээ Ленинэй сурталые мүнөө үеын бүхы хэрэг үйлэтэй нягта холбоотойгоор тайлбарилан нэбтэрүүлхын, ленинизмые зүбөөр ойлгодог ба хэрэглэдэг байхаар республикын бүхы коммунистнууд болон ажалшадые hургахын тула ойлгуулалмжын хүдэлмэриин бүхы онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.

В. И. ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭhӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО ЗОРЮУЛАГДАhАН УЛАСХООРОНДЫН ХУРАЛДААНДА ХАБААДАГШАДТА

Алма-Ата хото.

Хүндэтэ нүхэдүүд, ханинар!

Хүн түрэлтэн бүхэдэлхэйн удха шанартай, түүхэтэ гайхамшаг үдэртэ—В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэжэ байна. Энэ hайндэрые бүхы оронууд, бүхы арадууд, дэлхэй дээрэхи түрүү үзэл бодолто бүхы хүнүүд нэрэтэй түрэтэйгөөр тэмдэглэхэ гэжэ сэхэ хэлэмээр. Ленинэй ой хадаа империализмда, хархис үзэл бодолтодто эсэргүү тэмсэлээ шангадхаха, Ильичэй захяа заабаринуудаар революционернүүдэй ажабайдалаа ба тэмсэлээ шалгаха хүсэтэ нүхэсэл болохо байна.

Танай хуралдаан национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн тухай Ленинэй hурагаалда зорюулагданахай. Мүнөө сагай агууехэ, сэсэн мэргэн ударидагша—Ленинэй ухаан бодол ба хэhэн хэрэгүүдынь дэлхэйн хүгжэлтын бүхы шатануудта тон ехэ нүлөө үзүүлhэн, үзүүлжэ үргэлжэлүүлhээр. Дарлагдажа байгаа арадуудай сүлөөрэлгын тэмсэлдэ Лениндэл адли иимэ ехэ үүргэ дүүргэhэн ондоо хүн, ондоо революционер, ондоо тэмсэгшэ байгаагүй, байнашьегүй. Национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн тухай Ленинэй теори, дарлалтада байhан арадуудтай уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин бата бэхи холбоо байгуулха стратеги хадаа колониализмда эсэргүү. арадуудай бэеэ даанхай байдалай, эрхэ сүлөөгэй ба социальна дэбжэлтын түлөө илалтата тэмсэлэй зам заажа үгөө.

Дэлхэйн революционно ба сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй бүхы отрядуудай бата нэгэдэлые хамгаалдаг шууд сэхэ интернационалист—В. И. Ленин арадуудай хоорондын эб найрамдал ба хани барисаанай, бүхы үндэhэ яhатанай адли эрхэтэй болохын түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ байhан юм. Үндэhэ яhанай илгаа, доромжолго гаргадаг элдэб эсын ябадалые эрид шууд буруушаадаг байгаа.

Советскэ Союзай Коммунис парти—Ленинэй парти—ленинизмын интернациональна эдэ уг заншалнуудта хэлбэришэгүй үнэн байдаг тула империализмда, колониализмда, шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүү бүхы ажалшадай, дарлагдаhан арадуудай тэмсэлэй тугые дээрэ үргэжэ ябана.

Империализмда эсэргүүсэн тэмсэгшэ Азиин, Африкын, Латиин Америкын арадуудай үүргын улам дээшэлхэ тухай В. И. Ленинэй уридшалан хэлэhэниинь мүнөө сагта бүрин бэелүүлэгдэжэ байнхай. Колониальна ёhо гуримай hандаран hалажа байhан ушар, хүн түрэлтэнэй хуби заяае шиидхэлгэдэ бүри эдэбхитэйгээр хабаададаг бологшо национальна 70 шэнэ гүрэнэй дэбжэн гараhан ушар дэлхэйн политическэ байдалда ехэ хубилалтануудые үүсхэн, империализмын хүсые бууруулха хэрэгтэ нүлөөлөө.

Империалистнууд сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүгжэлтые али болохоор удааруулха, колонинууд байhан, колонинууд шахуу байдалтай арадуудые дарлаха мүлжэхэ, дээрмэдэхын тула национальна шэнэ гүрэнүүдые шэнэ түхэлэй колониализмын гэнжээр хүрмэхэ гэжэ оролдоно.

Эрхэ сүлөөтэй болоhон арадууд колониализмын үлэгдэлнүүдые усадхаха, оронуудайнгаа бэеэ даанги байдал бэхижүүлхэ ба хамгаалхаар эрид шиидэнхэй. Тэдэнэр социальна ехэ хубилалтануудые бэелүүлхэ, национальна экономико ба соёл культураяа али болохоор хүгжөөхэ гэжэ оролдоно. Империализмда эсэргүү сэхэ шууд тэмсэлэй замаар, социалис оронуудтай, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнтэй нягта холбоотойгоор дабшаха замдаа оробол, эдэ зорилгонуудаа бэелүүлжэ шадаха гээд түүхын дүй дүршэл гэршэлнэ.

Москвада 1969 оной июньдэ болоhон Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй документнүүд соо империализмда эсэргүү тэмсэлэй мүнөө үеын зорилгонууд hайнаар элирхэйлэн харуулагданхай. Мүнөө үеын эгээл шухала эрилтэнүүдые хараадаа абан, империализмда, колониализмда эсэргүү тэмсэлээ шангадхаха зорилготойгоор, империализмда эсэргүү, арадуудай аюулгүй байдалай, эб найрамдалай түлөө, социальна дэбжэлтын түлөө, тэмсэлдэ бүхы хүсэеэ элсүүлэн жагсаахые тус зүблөөн уряалаа hэн.

Агууехэ Ленинэй захяа заабарида үнэн байдаг совет арад бэеэ дааhан шэнэ гүрэнүүдэй арадуудта, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ аха дүүгэй ёhоор талархажа, политическэ, хүгжэлтэ дэмжэлгын ба материальна али бүхы туhаламжа үзүүлдэг байна.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет хуралдаанда хабаадагшадые халуунаар амаршалаад, хүдэлмэреэ амжалтатай дүүргэхыень хүсэнэ.

Л. И. БРЕЖНЕВ,
Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь.

КНР-эй 20 жэлэй ойтой дашарамдуулан эльгээhэн амаршалга

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Хитадай Арадай Республикын Түрүүлэгшэдэ, Бүхэхитадай Арадай түлөөлэгшэдэй суглаанай Саг үргэлжын комитедтэ, Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй соведтэ телеграмма эльгээбэ. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Хитадай Арадай Республикын тогтоогдоhоор 20 жэлэй ойтой дашарамдуулан, совет арадай үмэнэhөө хитад арадта үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргөөд, hайниие хүсэнэбди.

КНР-эй бии бололго хадаа империалис дарлалта ба мүлжэлгэhөө сүлөөрхын түлөө хитадай ажалшадай революционно тэмсэлдээ түйлаhан түүхэтэ илалта байгаа. Энэ тэмсэлынь Россидахи Агууехэ Октябриин социалис революциин нүлөөн доро хүгжэhэн, совет арадай, Совет гүрэнэй зүгhөө ехэтэ дэмжэгдэдэг, hайшаагдадаг, туhаламжа үзүүлэгдэдэг байhан.

Совет, хитад арадуудай гол хүсэл эрмэлзэлынь тааралдан зохилдодог юм. Энэнь манай арадуудай ба гүрэнүүдэй хоорондохи хани барисаае хүгжөөхэ, сахиха бата бэхи үндэhэ hуури байгуулха нүхэсэл болоно.

Советскэ Союз пролетарска интернационализмын ёhо гуримуудые хүтэлбэри болгон, совет, хитад арадуудай, СССР КНР хоёрой хоорондохи бүхы талын харилсаа холбоо хүгжөөхын, манай оронуудай хоорондохи харилсаае hайжаруулхын, арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёhоор — хэлсээ хэлгын, зүбшэн хэлсэлгын замаар шиидхэхын тула ходоодоо оролдожо байдаг.

Тиимэ политика хоёр талаhаа бэелүүлбэл, совет ба хитад арадуудай дура эрмэлзэлдэ таараха, империализмда эсэргүү урэ ехэтэйгээр тэмсэхэ, социализмын түйлалтануудые бэхижүүлхэ гээд этигэнэбди.

Алас-Дурна зүгэй научна конференци

ХАБАРОВСК. (ТАСС). Хабаровскда сентябриин 30-да нээгдэhэн Алас-Дурна зүгэй научна конференциин зүблэхэ зүйлдэ «Алас-Дурна зүгтэхи КПСС-эй эмхиин ба хүдэлмэришэн ангиин түүхэ» гэhэн асуудал табигдаа. Тус конференци В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагданхай. Пленарна заседанинууд болон секцинүүд дээрэнь 100 гаран научна элидхэл ба мэдээсэлнүүд шагнагдаха юм. Революциин урда тээ нэгэшье дээдэ hургуулигүй байhан Хабаровскын, Петропавловск-Камчатскын, Благовещенскын эрдэмтэд энэ конференцидэ хабаадалсана. Совет засагай жэлнүүдтэ бии болгогдоhон Магаданай ба Комсомольскын эрдэмтэд түлөөлэгшэдөө мүн лэ эльгээгээ.

Москваhаа, Ленинградhаа, Ригэhээ, Новосибирскhээ, Томскhоо, Шэтэhээ ерэhэн айлшад конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсана.

Экономистнууд, түүхэшэд, философууд болон юристнүүдэй энэ уулзалга дээрэ партийно-политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэлые, нютагай Соведүүдэй ажал ябуулгые тодорхойлгодо ехэ анхарал хандуулагдаха. Конференцидэ хабаадагшад Холын хойто зүгтэ соёл сурталай хүдэлмэри ябуулха онсо шэнжэ, экономическа шэнэ гуримаар ажал хүдэлмэреэ эрхилдэг Алас-Дурна зүгэй партийна эмхинүүдэй дүй дүршэлдэ хабаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ байна.

...ЫН КОЛХОЗ, ...ДТА УРГАСА ... НАМАРАЙ ПААР ...Н ЯБАСА ТУХАЙ

СЕНТЯБРИИН 29-нэй МЭДЭЭН

(...рэлтэ процентээр)

Хуряагдахаар тарянай хадагдаhаниинь	Хуряагдахаар хартаабхын малтагдаhаниинь	Намарай паар хахалалга
79	92	14
83	59	40
78	22	36
48	90	1,2
87	94	23
87	87	158
89	79	61
73	67	67
60	73	3
85	66	42
83	71	33
98	—	25
87	75	61
78	64	30
70	52	10
77	72	37

ТЭЖЭЭЛ БЭЛДХЭЛГЭ ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛЭЕ!

Намарай эхин hара түгэсэжэ, ургаса хуряаха хүдэлмэреэ дүүргэхэ саг тулажа ерэнхэй. Тингэбэшье хуряагдажа боломоор 89 мянга гаран гектар ороoho тарян хадагдаагүй, 2 мянга гаран гектар хартаабха малтагдаагүй байна гэжэ сентябриин 29-нэй мэдээн харуулба.

Таряа хуряалгаяа дүүргэhэн нэгэшье аймаг байхагүй. Энээнhээ урда республика дотороо түрүүлжэ ябаhан Захааминай аймагта мянгаад гектар, Кабанскын аймагта—3 мянгаад гектар, Түнхэнэй аймагта—2700 гаран гектар хуряагдаагүй байhаар. hүүлэй үдэрнүүдтэ эдэ аймагуудта саhан орожо, таряа хуряалгада hаад хээ.

Ороoho таряа хуряалгаар Яруунын, Хэжэнгын, Хориин аймагуудай ажахынууд гээгдэжэ ябана. Жэшээнь, Яруунын аймагай колхоз, совхозуудта энэ жэл 26 мянга гаран гектар тарян хуряагдажа абтамаар гэжэ сэгнэгдэhэн юм. Теэд, hүүлэй мэдээгээр, эндэ оройдоо 12468 гектарай тарян хурлагданхай. Тиигэжэ энэ аймагта аяар 13 мянга гаран гектар тарян ургажа байhаар. Энэ тон гэмшэлтэй. Юуб гэхэдэ, эндэхи ажахынуудта хуряагдаhан газар дээрэhээ гектарай 7 центнер тарян абтаха байгаа бшуу.

Тэрэшэлэн Хэжэнгын аймагта үшөө 7 мянгаад гектар тарян хуряагдажа абтамаар аад, узуур дээрээ hууhаар. Эндэ гектарай 5 центнер шахуу ургаса абтажа байhан.

Хартаабха хуряажа абаха хүдэлмэреэ Загарайн, Баргажанай аймагуудай ажахынууд дүүргэхэеэ байна. Хартаабхын эгээн баян ургаса Кабанскын аймагта абтана. Эндэхи ажахынуудта 865 гектарай ургаса малтагдажа, дунда зэргээр гектарай 107 центнер хартаабха хуряагдаба. Зүгөөр энэ аймагта үшөө 200 гаран гектарай хартаабха малтагдаагүй байна.

Прибайкалиин аймагта хартаабхын муу бэшэ ургаса абтажа байhан аад, мүнөө хүрэтэр үшөө 120 гаран гектарай малтагдаагүй байhаниинь муу.

Хартаабха бага таридаг Зэдын, Хориин аймагууд баhал гээгдэжэ ябана. Жэшээнь, бүхы Зэдын аймагай ажахынууд 55 гектарта хартаабха тариhан аад, мүнөө хүрэтэр 43 гектарынь хуряажа абаагүй байха юм. Улаан-Үдын аймагайхид хартаабхаяа бултанhаа урид малтажа захалаашье hаа, үшөө 700 гектарайнь ургаса хуряагдаагүй.

Энэ жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиhээ ехээр намарай паар хахалжа болохо байгаа. Теэд бодото дээрээ тиимэ юумэ үзэгдөөгүй. Гансахан Захааминай аймагай ажахынууд түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Эдэнэр 2055 гектар намарай паар хахалха түсэбтэй байбал, тэрэнээ 3257 гектарта хүргөө. Түнхэнэй аймагай колхоз, совхозууд урдынхидаал адли намарай паар эршэмтэйгээр хахалжа захалhан аад, hүүлэй үедэ аалидаа.

Намарай паар хахалха хүдэлмэри Яруунын, Хэжэнгын, Хориин, Баргажанай аймагуудта тон мууса ябуулагдана. hүүлэй 7 хоногой туршада Хэжэнгын аймагай бүхы ажахынуудта оройдоо 48 гектар хахалагдаа. Мүн энэ үедэ Хориин аймагта миил, 120 гаран гектар намарай паар хахалагдаhан байна.

НАМАРАЙ БЭЛШЭЭРИ ШЭМЭТЭЙ

...Хүдэ таряа хуряалга ...трактор, машинын хүн... ...хаhаар долоо хонобо. ...ой зүүн бэеын кукуру... ... дээрэ үхэр бэлшэнэ. ...эрнь хэдэн отара хо...ранхай. Боролжын за...эгдэhэн намаржаанай ...ээ 4—5 наhатай үхи... нэгэ эхэнэр гаража ...хозойнгоо парткомой ...тай хөөрэлдэнэ.

...гай хэр дулаан бэ? — ...эгэйнгөө дунда А. Б. ...евай асуухада:

... үбэлжэ... харин ... дахажа ябаhан хүндэл ...оо,—гэжэ хонидоо гол ...ёд, гэр тээшээ гал...hан нүхэрөө хараха...

... ороhон бороогой ... сабшалангай нэгэ ...ые, иимэ ногоое ...аа ехэ дуратайгаар ...е, шадаа hаа ноябрь ...ржаандаа байха ду... ...й эзэн нүхэр Манак... ...байса хөөрэбэ. 700 ...ээн тобиржоожо бай... ...шоной үбэлэй hара... ...даа эдюулхэ үбhэ тэ... ...хэ байhые нүхэр Цы... ... hайшаана. Харин ...ь хүйтэ абажа болохо ...эhээ октябриин тэн... ...ндөө буухые колхозой ... секретарь дурадхаба.

...лжэ байhан 96 туга... ...зын узуурта бэлшээ... ...ртээ сайлажа hууhан ...гиевич Аглотковые ха... ...йнгаа бэлшээри шада... ...дэг байhаниинь мэдэг...дэнэ. Үбэлэйнгөө бэлшээри арьбалхын, намарай үедэ малаа таргалуулжа абахын тула гэр бүлэhөө холо гансаараа эндэ зөөжэ ерэhэн энэ хүн бүхы hанаа сэдьхэлээ харууhалжа байhан малдаа табинхай. Үглөөгүүр хюрууган хайламсаар, тугалнуудаа хэнзэ ногоондо бэлшээнэ. hүүлээрнь үдэшэ болотор мал кукурузын узуур дээгүүр ябадаг. Тугал бүхэндэ үгтэдэг 250 грамм талханай зүйлые энэ үхэршэн гансал шадалаар тулюур малдаа эдюулнэ.

— Энэ багай бэлшээри ехэл hайн. Эртэ сабшагдаhан газарай ногооной узуурай хэнзэ, кукурузын hуури, малда эдюлхэ гэжэ тариhан зеленко гурбые дууhаагүйдөө үбэлжөөндөө ошохо аргамгүй, — гэжэ Павел Гиоргиевич хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье энэ тугалшанай яараха юумэн үгы. Гэрынь дулаан. Саhа, бороогой ороходо малаа хааха хушалтатай сарай бии. Иимэ байдалда намаржажа байhан энэ үхэршэндэ Захаачинай аймагай Баян-Голой совхозой малшадай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй үүсхэл тухай Артем Бадмаевич тодорхойгоор хөөрэбэ. Намар, үбэлэй үедэ нэмэлтэ шэгнүүр үгэдэг үхэр бүхэниие сүүдхын 900 граммаар таргалуулха, мяха гүрэндэ худалдаха энэ жэлэйнгээ түсэб Хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй үдэр болотор дүүргэхэ, хойто

жэлэй 6 hарын түсэб январь соо бэелүүлхэ гэhэн колхозойнгоо уялгада нүхэр Аглотков гараа табина.

hүүлээрнь Павел Гиоргиевич өөрөө уялга абаба. Тэрэ уялга соонь иигэжэ бэшээтэй: Намарай бэлшээри зүбөөр хэрэглэhэнэй ашаар сентябрь, октябрь hаранuудта тугал бүхэнэйнгөө шэгнүүр сүүдхын 900 граммаар нэмээхэб. Харин үбэлжэлтын үедэ, малаа дулаан байра соо байлгаад, буйлуулагдаhан тэжээл эдюулжэ тугалнуудаа намарайхиhаа дутуугүйгөөр таргалуулхаб. Отделениингээ тугалшан Герасим Шишканиие социалис мүрысөөндэ уринаб.

Энэ колхозой гурбадахи отделениин Кижа гэжэ нютагта таригдаhан олон жэлэй хяаг hалхинда hаянайл хиидэдэг болонхой. Нара, hалхинда шэмээ алдаагүй энэ зүлгэ ногоо үхэр ехэ дуратайгаар эдинэ. Иимэ ургамал эндэ хоёр ондоо газарта таригданхай. Хоорондохи зайнь хахад модо болохо. 25—25 гектараар таhалжа тариhан энэ таряалан хожомынь хореологдохо юм. Эндэ 119 эрэ хашараг бэлшээн шахажа байhан Дампил Намсараевич Гончиков иигэжэ хөөрэнэ:

— Баян-Голой малшадай гарган үүсхэлдэ харюу болгон, октябриин 10-даар гүрэндэ тушаагдаха эдэ үхэрөө сүүдхэдэ бүри килограмм-килограммаар нэмээхэ гэhэн уялга абаад, артелиингээ үхэршэн Энхэ Бадмаевые социалис мүрысөөндэ уринхайб. Гүрэндэ худалдагдаха 110 хашараг бүхэнэй шэгнүүр дунда зэргээр сохом 300 килограмм болохо. Бороогой hүүлээр бүхы ургамал хэнзэлжэ, байгша намарай бэлшээри ехэл шэмэтэй. Мал гансата таргална.

Аршаантын тэжээл буйлуулдаг цех, тэндэ үхэр шахан таргалуулха малай байра заhабарилагдажа дүүрэхэ дүтэлэнхэй. Элдэб үбшэндэ дайрагдажа тураhан мал байлгаха профилакториин хуhамаг соо бүдүүн тэжээл зөөгдэнэ. Ниитын малай үбэлжөөнүүд хаа хаанагүй заhабарилагдана. Үбэлжэлгэдэ бэлэн болоhоншье буусанууд олон.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе ажалайнгаа амжалтаар угтахые хүсэдэг Загарайн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшадай абаhан уялгаяа дүүргэхын тула ажахы доторхи арга боломжонуудаа хэрэглэжэ байhаниинь hайшаалтай.

Зураг дээрэ: тус колхозой түрүү үхэршэн Д. Н. Гончиков.

Н. ДАМБАЕВ.

ХЭЛЭҺЭНДЭЭ ХҮРӨӨ, ХЭМДЭНЬ ХҮРГӨӨ

КОММУНИСТ тухай хөөрөөн

БОРОО ХУРА огто ороногүй, сабшалангай ногоон муу. Нимэ ушар колхозой правлениин, партийна организациин hанаа ехээр зобооhон юм. Мүнөө жэлэй тэжээл бэлэдхэл тухай асуудалые үргэн олоной хэлсээндэ тусхайлан табиха гэжэ шиидэбэ. Суглааншье зарлагдажа, зоншье олоороо сугларба. Социалис мүрысөөнэй гурим тухай парткомой секретарь нүхэр Аюшеев элидхэжэ байба. Арбан хоногой дүнгөөр олгогдохо шангууд тухай хэлэжэ дүүргээд:

— Эгээн түрүүлжэ үбhэ сабшалгадаа гараhан, эгээл ехэ үбhэ шанар hайнтайгаар хуряаhан, эгээл түргэнөөр үбhэ хуряалгаяа дүүргэhэн звенодо...— гээд, хүнүүдэй анхарал татаха, бүри hонирхуулха гэhэндэл, үгэеэ таhалан, зог татана.

— «Эгээлүүдынь» яагаашье олон юм даа,— гэжэ хойгуур hуугшадай нэгэн — Лыгденов Александр гү, али хэн бэ даа уянгатуулжа, энеэдэ гаргана.

— Зай, зай, шангаа мэдэе!

— Шанханаал тодоруулжархигты!—гэлдээд, хүнүүд ама залган дуугаралдажа, хүхюун үе болоно байна.

— Эгээ... (баhа энеэдэн) эрхимлэhэн, али бүхы талаараа бшуу даа: эндэ журамшье хараада абтаха, ажалаа орхёод гэр руугаа оодорголдожо байгаа hаа, баhал hалаа; түрүүшынхеэ хажуур барингшадые эгээл олоор hураhан байха ёhотой,— гэжэ байгаад парторг үргэлжэлүүлнэ.— Зай эгээл эрхимлэhэн звенодо... байтаhан адуун!

— Арьбан, арьбанта!

— Омос гэжэ байдаг, хята гэжэ байдаг!

Бүтүү дүүеэн, энеэлдээн, шуугиан.

Энэ энеэдэн соогуур үгэ абажа, трибунада гараhан коммунист Мансаран Салбахаевич хэхэ хүдэлмэри тухайгаа, бултанай урда табигдаhан зорилгонууд тухай тодорхойгоор хөөрэбэ.

— Арьбантада баhал hанаатай байгаа ааб даа?—гээд, баhал хойгуур hуугаашадай нэгэн хадхаад абана.

— Эх даа. Бидэнэр звено болоhон хойноо хүнүүдhээ хожомдоко аалди. Болёоройт. Тэрээхэн байтаhаяа манай гүүртын газаа абаашажа, мүнөөшье сойжорхи ходотнай болохо. Во всяком случи... Во всяком случи, юушье хадаа шан — манай!—гэжэ Мансаран Салбахаевич хэлээд, атаархаха, мээрхэхэеэ hанаhан хүнүүдые атаархуулаад, эдеэрхэхэ хүнүүдые эдеэрхүүлээд буушаба.

Нүхэр Намсараев Захааминай аймагай «Красный Октябрь» колхозой hү haалиин түбэй гүүртые даадаг. Тиигээд зун болохолоор жэл бүри тусхай звено толгойлоод, фермынгээ малай эдихэ үбhэ сабшахаяа гарадаг заншалтай юм. Мүнөө жэл звенодонь гол түлөб өөрынь үхибүүд — комсомолшууд Вова, Коля, Сережа хүбүүдынь, мүнөө жэл 10 дахи класста ороhон Алла басаганиинь — ябажа гараа. Энэ бүхэли звено болоод, гэртэhээ 5 хүн хүдэлжэ байhан Намсараевтан тухай хөөрэхэдөө, гэртэхинэйнгээ эдихэ хилээмэ барижа, хубсаhа хунарыень хадхажа, эдеэень бэлдэжэ, хүдэлмэридэнь haадгүй ябуулжа байhан эжы тухайдань — табан хүбүү, табан басага түрэжэ, хүмүүжүүлжэ, ажалай арюун замда хойно хойноhоонь hубарюулан гаргажа ябаhан «Эхэ-Герой» Лиза абгай тухай дурдангүй гаража болохогүй. Өөрөө тусгаар ажалтай байха мүртөө үхибүүдээ хахарhан ударhан хубсаhатай ябуулдаггүй, хүнhэ хоолоор дутаадаггүй Елизавета Санжиевнае звеногой гэшүүндэшье тоолоходо болохо.

Тэдэнтэй хамта 73 наhатай пенсионер хуряахайнь — Гомбо Цыренов үбгэн тогоошоноор ябалсаба. Үбгэн гансашье сай шанаад hуудаг бэшэ, бухал табилсаха, оруулалсаха, мүрэй үбhэ hэлихэ, тармаха хүдэлмэридэ оролсожол, hууха, амарха зүгөө мэдэдэггүй хүн даа. Ошон, ерэн хүдэлэлсэhэн, туhа нэмэрээ оруулалсаhан хүнүүд үшөөшье бии hэн.

1968 ондо хура бороотой байжа. Захааминай аймагай «Красный Октябрь» колхозой сабшалан дээрэ hая наашадаа үзэгдөөгүй ногоон ургаhан, урда урданайхиhаа хоёр дахин шахуу ехэ үбhэн абтаhан юм. Тэрэ жэл түбэй гүүртын сабшалан дээрэhээ—Мухар гэжэ газарай 100 гектар участок дээрэhээ дунда зэргээр гектар бүриhөө 13 центнер, зарим газарнуудhаа 20—25 центнер үбhэн хуряагдаhан байгаа. Хамта 1300 центнер үбhэн колхозой фуражирта тушаагдаа hэн.

Энэ нёдондо — баян ургасатай жэлдэ ушарhан үзэгдэл. Харин мүнөө жэл үбhэ хуряалгада гарахын урда тээ социалис уялга абалганай болоходо, Мансаран Салбахаевич. «Нёдондонойнгоо хэмдэ хүргэхэ бэзэб даа», гэжэрхёод, олон үгэшье хэлэнгүй hуугаа hэн.

«Нёдондонойнгоо хэмдэ... Мүнөө жэл нёдонойнгоо зэргэ үбhэ абахаб» гэжэ байхадань, хүнүүд дор дороо гайхан татаад: «Энэмнай үнэн сэдьхэлhээ хэлэнэ гү, али баhал нөөхи наадажа дуугарна гү» гэhэндэл, урда урдаhаа харасагаалдана. «Тиимэ даа, түсэбынь гектар бүриhөө арбан центнер, зуун гектарhаа — мянга. Харин манайхин гектарай арбан гурбан центнер үбhэ сабшажа, фуражирта 1300 центнер тушааха...» гэжэ Мансаран Салбахаевич хэлэhэнээ тодорхойлбо. Тиигээдшье коммунист Мансаран Намсараев нёдондонойхиhоо дутуугүй, гектар бүхэнэй арбан гурбаад центнер үбhэ хуряаха уялга абаба. «Хэн хэды уялга абахаб» гээд уряалха ушар болоо hааб даа.

...Сентябрь hарын арбаадай наратай сэлмэг үдэрнүүдэй нэгэн. Зэдэ голые гаталжа, Мухарай талада гарахада, наада талаарнь үргэн ехэ тарялан нэмжынэ, тэрэнэй дундуур талын корабль — самоходно комбайн шунгашанхай, яаралгүйхэн тамархань харагдана. Тээ саагуурнь нэгэ дороо дүрбэ-табаараа жэрылдэhэн үбhэнэй ута сомоонууд түглылдэнэ.

Баруун хадын хаяада, шугы бургааhанай захаар бухал шэрэhэн моритой хүнэй харагдахада, тэрээн уруу ошобобди. Хүрэжэ ошоходомнай хүншье байхагүй, шэнэхэн сомогдоhон hүрнин хажууда, хореодо уяатай морин заадажа, дууража байба. Үнгэрөөд саашаа ябаха гэтэрнай сомоогой хойто үзүүрэй hүүдэрhээ хүн ханяажа, мандагар томо, хара бараан шарайтай үбгэн бууралтаhан сагаан нюсэгэн толгойгоо эльбэhээр бодожо ерэбэ. Хажуугаарнь үнгэрхэдөө обеоронгүй гараhыемнай наадалан байгаад, бажаганаса энеэнэ.

— Һүүлшымнай hүри. Одоошье асаа газарта хадхаабди даа,— гэжэ сомоогой хажууда, нээрээшье, газарта шаалгатай байhан аса харуулна.— Во всяком случи, үбhээл дүүргээбди. Зелёнкодоо тиигээд ороолди даа. Баhал асаа бариха хэрэг гараханъ. Арай түргэдэжэ газар уруу хадхаа байнабди,—гэжэ энеэнэ.

Колхоз, аймаг дотор, республика, орон дотор болоно байhан hонин тухай хөөрэлдэhөөр байтараа, нэгэ мэдэхэдээ захагүй замбуулинай дайда руу орожо, Америкын космонавтнуудай hара дээрэ буухадаа асарhан шорой, шулуун тухай хөөрэлдэжэ байнабди.

— Һара дээрэш амиды юумэн гэжэ үгы, ургамалай, ажамидаралай зүйлшье үгы юм гэнэ гү даа. Тиигэжэ аймагай газетэдэ бэшэгдэhэн статья уншабалби,— гэжэ үбгэн хөөрэнэ.—Вулканай тэhэрхэдэ хаягдаhан хайланги монсогор шэлэй зүйлнүүд лэ тэрээн соонь ехэ хаш. Хооhон дүлии дэлхэйл ха даа.

Тиигэжэ уласхоорондын байдал тухай, хилын саана болоно байhан hонин тухай хөөрэлдэhөөр байтараа, ажал хүдэлмэри, түсэб уялгануудай ямараар дүүргэгдэжэ байhан тухай, урдаа байhан зорилгонууд тухай хөөрэлдэжэ оронобди.

— Во всяком случи, хэлэhэндээл хүрөөбди: мянга гурбан зуун центнерээшье даражал унаа зомди даа,— гэжэ Мансаран Салбахаевич лар-лар энеэнэ.—Үнөөхи арьбантын дэлhэндэ... — гээд бүри хабархажа бажаганашана.— Али манине ахиhан звено байгаа юм гү даа. Во всяком случи, нёдондонойгоол зэргэ үбhэ суглуулаабди. Үбhэншье яhала абтаа даа, шанаршье гээшэ эрхим. Шанараарнь, шэмээрнь абаха болоо hаа, нёдондонойхиhоо hураггүй ехэ тэжээл суглуулаабди. Угааддаhан, харлаhан үбhэн гэжэ байхагүй гэхэдэ алдуу болохогүй. Сэл ногоохон үбhэ үнеэднай эдихэ.

Сентябриин 1-дэ энэ звеногойхид колхозой фуражир нүхэр Цыбиковтэ 1040 центнер үбhэ хэмжэжэ тушааhан юм. Тэрээнhээ хойшо үшөө 6 томо hүри табяа. Тэдэнь адагтаа 300 центнер болохоор багсаагдана.

«Эрэ хүн, али коммунист хүн — хэлэhэн үгэдөө» гэжэ хэлсэдэг. Энэ ушарые ходо hанажа, Мансаран Салбахаевич ехэ оролдосо гаргаа. Урдань ехэ үбhэнэй гарадаг байhан, шэбхэжүүлhэн үбэлжөөнэй бууса таhа гандашажа, урданайхидаа яашье хүрөөгүй. Үбhэндэ гарамсаараа звеногойхид тон түрүүн урдань хаягдадаг байhан бута болдогтой, шиит намагтай Мухарайнгаа оёорто «аhашоо» hэн. Хуурай байхада үбhыень абажа үрдихэ хэрэгтэй ха юм. Тиигээд ой модо, шугы бургааhа ухашалжа захалаа. Иигэжэл тэдэнэр хэлэhэн үгэдөө хүрэбэ.

Нүхэр Намсараевай малдаа тэжээл бэлэдхэжэ байха үедэ гүүртынь hаалишад баhал эрхимээр ажаллажа, аймагай колхоз, совхозуудай hү hаалиин гүүртэнүүдэй дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ түрүүлжэ гараба. Найма hара соо тус гүүртэ дунда зэргээр үнеэн бүриhөө 1260-аад килограмм hү haагаа. Тиигээд жэлэй дүүрэтэр 1700 килограммда хүргэхэ зорилготой ажаллажа байна.

— Багша Ленинэй түрэhөөр зуун жэлэйнь ой дүтэлжэ байна даа. Урагшаал hаналтай ябагдана гээшэ,— гэжэ хэлээд, Мансаран Салхабаевич асаяа гартаа абаа hэн.

Зелёнкынгоо хуряалгада гараба ха юм даа. Һуултай, байлтай саг бэшэл.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ.

Колхозникуудай бүхэсо... *съездые угтуул...*

БАРХАНАЙХИ... ҺАНАМЖАНУ...

Бархан, Бархан... Энэ нютаг тухай үргэн Буряад оронойхимнай хүн бүхэн дуулаhан, заримаанинь ошожо үзэhэншье байха. Үзэсхэлэн hайхан байгаалитай Бархан нютаг hүүлэй жэлнүүдтэ урган хүгжэжэ, hалбаран бадаржа байдаг гээшэ.

Эдэнэртэ хэн зол жаргалта ажабайдал асарааб?

Пролетариадай агуухэ багша Владимир Ильич Ленин! Нютагай баяшуулай барлагууд болоно ябаhан үгытэйшүүлдэ хэн харгы заяагааб? Мүн лэ манай багша Владимир Ильич...

Бархан нютагта түбхинэhэн тусхай ажахы багшынгаа мүнхэ нэрэ абанхай, Ленинэй нэрэмжэтэ болоhон юм. Һаяхан тус колхозой гэшүүд—Жэшээтэ Уставай проектые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаhан суглаанда хабаадаhан хүн бүхэн — яагаад баян дэлгэр байдалтай болоно байhан тухайгаа тогтожо хэлэhэн байна. Нийтынгээ зөөри элбэгжүүлжэ, үшөө hайн hайхан, зол жаргалта байдалаа бүрин түбхинүүлжэ, Ленин багшынгаа захяа заабарида хүрэмөөр ажалаа бүтээжэ, олондо магтуулжа, суурхуулжа ябаха уг зорилго дээрээ тогтоо...

Дүшэ гаран жэлэй саада тээ Бархан уулын хормойе зубшаад, «Гэгээрэл», «Туяа, «Одон», «Шэнэ зам», «Бата байдал» гэhэн жаахан ажахынууд байгуулагдаhан түүхэтэй. Энэмнай В. И. Ленинэй заяаhан кооперативна түсэбэй түрүүшын үрэ дүн байгаа бшуу.

— Хүндэтэ нүхэд, бодоод үзыт. Бидэнэрэй 1928 оной октябрь hарада түрүүшынхеэ хамтын ажалтай болоод байхада, хэды олон бэрхэшээлнүүд тохёолдогшо бэлэй! Тиихэдэ бидэнэр оройдоо 500 үхэртэй, 100-гаад моритой, 200 толгой хони, ямаатай байгаа hэмди. Тиихэдэ техникэ гэхэдэ, гар хажуур хадуур хоёр. Морин анзаhаар лэ хүдөө ажахынгаа гол хүдэлмэринүүдые хэжэ гарадагаа тэрэ үеын коммунарнууд hанана ёhотой. Харин мүнөө хайшаашье хара — трактор, машинанууд колхозоймнай бүхы хүндэ ажалые богони саг соо хэжэрхинхэй, урма зоригыемнай бадаруулан ябадаг. Иимэл гоё hайхан саг аяар энэ холын Бархан үндэр уулын хормойдо хүрэжэ ерэхэ юм гэжэ тэрэ үедэ бидэнэр зүүдэндээшье үзөөгүй байхабди. Колхозой Жэшээтэ Уставай проект зүбшэжэ байhан бидэнэр, алдуу эндүүгээ заhажа, шэнэ Уставай эрилтын ёhоор ажал хүдэлмэреэ эрхилдэг болохо, дутуу дундаяа саг соонь шүүмжэлжэ, элирүүлжэ байха зорилготойбди, — гэжэ урдань Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ ябаhан **Б. М. Мангутов** үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

Жэшээтэ шэнэ Устав. Колхозой гэшүүдэй бүхэсоюзна гурбадахи съезд дээрэ баталан абтаха энэ документ соо ажахы бүхэнэй саашанхи хүгжэлтэ, ургалта, ажабайдал, ажаhуудал харуулhан хэды hайн hайхан хэмжээ ябуулганууд хараалагданхай гээшэб! Аяар жара гаран пункттай. Энэмнай хуушан Уставта орходоо хэдэн шэнэ пунктнуудаар нэмээгдэнхэй — холын хараата ерээдүй тээшэ колхозой гэшүүн бүхэниие уряална.

Бури hайхан ажабайдалта сагай түргөөр хүрэжэ ерэхын тула унаhан малгайгаа абаха забдагүй хүдэлжэ, урдаа табиhан түсэбтэ даабаряа богони болзор дотор дүүргэжэ, улад зондоо мартуулжа, аймаг доторөө түрүүлжэ ябаhамнай гэжэ хэлэhэн хүн бүхэн онсолон тэмдэглэнэ.

Урдань тус колхозые эмхидхэлсэhэн, мүнөө пенсидэ гараhан нютагаймнай үбгэжөөлэйнүүд колхозой Жэшээтэ Уставай проект зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

— Өөhэдынгөө батална абаhан Уставые зарим гэшүүдэй бүдүүлигээр эбдэжэ, нийтынгээ зөөридэ хайра гамгүйгөөр хандахые үзэхэдэ хайран. Жэшээтэ, үбhэ хурааха звеньевод Гармаев, Дармаев, Түгүтов, Монтоев гэгшэд үнгэрhэн хахад hара соо юу хэжэ гараа?

Хэнэйшье мэдэhээр, ... шагдамаар hайн ... үмсэдөө мал бари... үгэжэрхиhэн байна ... тын зөөридэ ниг... гээр хандажа ябаh... зой Уставай ёhоор ... тэдэ үмсэдөө малай ... hэн үбhыень ... ёhотойбди. Абад... колхозой үнинэй ... **Хуриганов** зүб лэ ...

Трибунада колх... МТФ-гэй бригадир ... гарана.

—Бүхы колхоз... дэр болоhон энэ ... ехэ баяртайгаар ... бди. 1935 онде ба... Жэшээтэ Уставта ... билалта, нэмэлтэ ... хыгаа хүгжэлтын ... шуулhан байнабди... вай проект соо эд... оруулагданхай. Эн... хэн ажал хүдэл... хэрэглэхэ, колхоз... дэлгэр байдалтай бо... эрмэлзэхэ болоно. ... хала асуудал—ман... кадрнууд ехэ үсөө... hаалиин фермэдэ ... шад дуталдана. ... адуулха үнеэдые б... шадта тараажа ... бди. Иигээд ера... үнеэдтэй болоhон ... шэ, үглөөгүүршье ... тэдэнээ hаaха ... Саашадаа нигэхэгү... луушуулые ферма, ... рануудта элыээжэ ... гууламжын хүдэл... саг тулаа бэшэ гү! ... кын олохон колхоз... хүдэлмэришэдэй ... хи класс дүүргэ... тээ үлэжэ, ажахы... саха сухайгаа яhал... үүсхэл гаргадаг, ... тэн нүхэдөө урял... гөөр манай эндэхи ... да hургуулиин ... тийна организац... энээн тухай абаа ... дагын гайхалтай.

— Колхозой шэ... проект тухай элидх... дэбэ. Уставай эрил... хигдана. Зүгөөр ... эрилтэ мартагдаh... дүүргэгдэнгүй ... на. Үмсэдөө олон ... хүнүүд олон. Тэд... зөөри үбэршэлхэе ... на

Мүн колхозой техн... гамгүйгөөр хэрэгл... бүгэдые хинан ... жэлхэ зорилготой ... жина, нүхэдэй сүүд ... таг дээрээ юушье ... жэ аймагай прокур... **сов** шүүмжэлбэ.

— Совет хуулин... эрхэнүүдые манай ... шүүд бултыень ... зарим айлнууд үлүү ... Нүгөөдэ зариманиин... тай. Энээниие гурим... рэгтэй. Амаралта ... дал дээрэ тогтомо... дэ, нийтын hүрэг ма... гүүр адуулжа ябад... hаалишад саг соогоо ... ортнуудта ошохо ... же бидэнэртэ хэлэд... шье. Энээниие зүй... шухала. Тиин Колхоз... бадахи бүхэсоюз... ажалай амжалтаар ... жэ хонишодой нэгэд... дын бригадир **В. У.** ... уряалhан байна.

В. И. ЛЕНИНЭЙ 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ОЛОНОЙ ХҮСЫЕ ИИГЭЖЭ ЭМХИДХЭНЭ

Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай соёлой байшанда hаяын нэгэ үдэшэлэн хүн зон олон, хүхюу зугаатай байба. Комбинадай, мүн механико-технологическа техникумэй комсомолшуудай нэгэдэмэл хамтын суглаан зарлагдаhан байгаа. Комсомолшуудhаа гадна, февралиин революци болон граждан дайнда хабаадагшад, үйлэдбэриин түрүүшүүл болон шэнэ юумэ үүсхэгшэд суглаанда байлсаба.

«Ленинскэ ёhоор ажаhууха, ажаллаха, hуралсаха» гэhэн элидхэл комбинадай парткомой секретарь Ю. В. Шитиков хэhэн байна. В. И. Ленинтэй уулзаhан, Соведүүдэй VIII съездэдэ байлсаhан тухайгаа тус съездын делегат, граждан дайнда эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан, 1920 онhоо КПСС-эй гэшүүн нүхэр Н. Шекунов комсомолшуудта хөөрэжэ үгэбэ. Тэрэшэлэн февралиин революцида, граждан дайнда хабаадалсаhан нүхэр Н. Агильдинай революциин вождьтой уулзаhан тухай хөөрөөень суглараашад ехэтэ hонирхон шагнабад.

Һүүлээрнь баяр ёhололой оршон байдалда комсомолой зэргэдэ hая ороhон бүлэг залуушуулда билет барюулагдаба. Залуушуул В. Эрмаюс, А. Герасимова, Л. Пашинова болон бусад Ленинскэ комсомолой билед үүдые февралиин революцида хабаадалсаhан, партиин үнинэй гэшүүн Н. Ченкировэй гарhаа абаhан байна.

Үе үе болоод лэ үнгэргэгдэжэ байдаг комсомол-залуушуулай тематическа үдэшэ — В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй үедэ комбинадай парткомой бэелүүлжэ байhан хэмжээ ябуулгануудай нэгэн болоно. Иимэ хэмжээ ябуулганууд «В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолой гаранhасуу эндэ хараалагдаhан юм. Гол шэглэлынь гэбэл, ленинскэ hургаалые үргэн олоннитэдэ тайлбарилан ойлгуулха, багша Ленинэй захяа заабариие бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ совет арадай туйлаhан агуухэ амжалтануудые харуулха зорилго болоно. Энээнэй тула лекци, элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые, ленинскэ уншалгануудые үе үе болоод лэ үнгэргэжэ байхаар, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые шэнэлжэ, ойлгуулламжын хүдэлмэридэ үргэнөөр хэрэглэхээр түсэблэгдэнхэй.

Энэ зорилгоор политическэ гэгээрэлэй кабинедтэ лекци, элидхэлнүүдэй темэнүүд зохёогдонхой, лектор болон агитаторнуудта хэрэгтэй литература, харуулан ойлгуулха зүйлнүүд (плакат-зурагууд, диаграмма, карта гэхэ мэтэ) суглуулагданхай.

Комбинадай завод, цехүүдээр «В. И. Ленин Сибириин сүлэлтэдэ», «В. И. Ленин Октябриин үдэрнүүдтэ», «Дэлхэйн коммунис хүдэлөөн — мүнөө үе сагай шиидхэхы хүсэн» гэhэн темэнүүдээр лекцинүүд уншагдаад байна.

Лекционно хүдэлмэридэ комбинадай кадрнуудай таhагые даагша Р. Кострикова, колбасна заводой мастер Социалис Ажалай Герой К. Филиппова, комбинадай директорэй орлогшо Н. Сперанский болон бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэртэй партком инструктивнэ зүблөө үнгэргэдэг, захяа зүбшэл үгэдэг байна.

Энэ хүдэлмэри колбасна заводто hайнаар эмхидхэгдэнхэй. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин гол гуламтань эндэхи улаан булан болонхой. Орожо харабалгнай, «Ильичэй захяа заабаряар» гэhэн тусхай стенд, заводой коллективэй абаhан социалис уялганууд, тэдэнэй дүүргэлтые харуулhан самбар таанадай анхарал татаха. Тэрэшэлэн лекци, элидхэл, хөөрэлдөө хэхэ түсэб үлгөөтэй, харюусалгата хүнүүдынь заагданхай.

Мүн комбинадта асуудал харюугай үдэшэ үнгэргэгдэдэг болоно байна. Һарадаа нэгэ дахин ленинскэ пятница болоно, долоон хоногтоо цех, участогуудаар политическэ мэдээсэл эмхидхэгдэнэ. Һайн бэлэдхэлтэй, дүй дүршэлтэй нүхэд, «Знание» бүлгэмэй гэшүүд хабаадуулагдана. Бурядай филармониин артистнар комбинадай коллективтэ хүндэтэй айлшад болонхой. Тэдэнэр В. И. Ленинэй дуратай дуунуудаар концерт табижа, харагшадые hонирхуулна.

В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойдо бэлдэхэ зуураа, комбинадай хүдэлмэришэд үйлэдбэри болон ажалай эмхидхэл hайжаруулна, табан жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэл улам шангадхана. Үргэн хэрэгсэлэй зүйлнүүдые бүтээдэг цехэйхид табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэhэн тухайгаа комбинат дээрээ этээн түрүүлэн мэдээсэбэ.

Ленинскэ ойн баярай Хүндэлэлэй грамота, медаль бии болгохо тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, ВЦСПС-эй hаяхан абаhан тогтоолые комбинадай коллектив ехэ баяртайгаар угтажа, энэ хүндэтэ шагналда хүртэхын түлөө тэмсэлдэ оробо.

Һанаhан зориhондоо комбинадай коллектив хүрэхэ байха гэжэ найдамаар. Август, сентябриин даабари мяханай элдэб зүйл (консервэ, колбаса гэхэ мэтэ) үйлэдбэрилтөөр холо үлүүлэгдэө. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар эндэхи гурбадахи хүдэлмэришэн бухэн табан жэлэй hүүлшын жэлдэ туйлагдахаар хараалагдаhан хэмжээндэ хүрөөд байна.

Г. СТЕПАНОВ.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

БАРИЛГАШАН БАСАГАДАЙ УРМАН

«Бурятцелинстрой» трестын 590-дэхи онъhожоруулагдамал нүүдэл колонныи барилгашад Кабанскын аймагай ажалшадта гэр байрануудые баридаг юм. Тэдэнэр түргэнөөр, hайн шанартайгаар гэрнүүдые, үхэр малай байрануудые бариха гэжэ яhала оролдоно. Байгша оной юhэ hарын даабари саг болзор соонь дүүргээ. Эдэ барилгашад 200 гахайн багтаха байра, магазин, хоёр-хоёр бүлэ айлай ажаhууха дүрбэн гэр барижа, Байгалай совхоздо тушаагаа. Мүн лэ «Заветы Ильича» колхоздо гурбан теплицэ бариhан байна.

590-хи онъhожоруулагдамал нүүдэл колонныи барилгашад туйлаhан амжалтаяа улам арьбадхан, бүри түргэнөөр барилга хэхые эрмэлзэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана. Эндэ түрүү хүдэлмэришэд олон юм.

Бетонщигой мэргэжэлтэй Анна Заболоцкая, Клавдия Гарина гэгшэд халаанайнгаа даабари 20—25 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Тэдэнэр мүнөө Каменскын автоуправлениidэ гараж барижа байна. Энэ барилгаяа болзорhоонь урид дүүргэхэ социалис уялга абаhан юм. Тиин эдэнэр үдэр бүри эмхитэй, hайнаар ажаллажа байна. Эдэнэр бүхы амжалтаяа В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюуланхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү барилгашад Анна Заболоцкая, Клавдия Гарина.

Е. ЗАХАРОВАЙ фототекст.

Михаил Петрович Лебедев Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн юм. Энэ нүхэр ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсожо, энэ жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэhэн байна. Коммунис ажалай ударник нүхэр Лебедев мүнөө түсэбтэ табан жэлэй hүүлшын жэлэй түсэбөөр ажаллажа байна. Тэрэнэй бүтээн гаргаhан продукци ходо доо hайн шанартай байдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. П. Лебедев.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ХОЛЫН ҮРГЭ-ДЭЙДЭ

Уула тайгын бэлшээридэ мал харууhалха гээшэ түсгаар ондоо шанжэтэй, хүндэ хэрэг юм. Эндэ эрэ уларил, байгаалиин дуулаан гадна, малай бэлшээри олдоолго тойронхи ой тайгын сэг урагжэ ажаглан, даажа абаhан малаа үдэр hүнигүй харууhалдаг ажалтай хэрэгтэй юм.

Саяхан совхозой гурбадахи отделениин шахан таргалуулагдаха хашараг, буруунууд энэ зун Эдэр руу абаашагдаа hэн. 170 хашараг гүртэ дүүрэн зүсэттэй малшад Даба Таханов Жамса Шагтамаев хоёр харууhалжа юм. Малшад шагнүүр дунда зэргээр сүдэ хэ бурхэдэ 960 грамм нэмээ.

Даба Хоборхонович Таханов 10-дахи жэлээ энэ холо хүбшэн ногоондо малаа асаржа байшэнэ.

Хүбшын зүhөөн ... хай хэдэн үе ... хада, тэрэ ... сосогоо, ... — Хадын ... хоногоо үзэрн... ушаршье ... hарбаша-сарайн ... лай тамир ... дохол харагтай.

Һаяхана Даб... хановэй гүртэ... шаахада 506 ... мнган ... оруулаа. ... зэрмин үе ... энэ hайтай...

М. Ш...

100 БУХЫ ЭЛХЭЙ ...ЛДЭНЭ

В. И. ЛЕНИН РКП(б)-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ ЗАСЕДАНИ ДЭЭРЭ.

Москва, Кремль, 1922 оной октябриин 5.

ТАСС-ай фотохронико.

...(ТАСС). В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойтой да... КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй тунхаглаһан мэдүүл-...вакиин бүхы газетэнүүд толилбо.

...захяа заабаринуудта үнэн байдаг Чехословакиин Ком... тэрэнэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэхэдээ, Лени...нуудые гүнзэгыгөөр шудалха ябадал хангаха, пролетар...ационализм болон ангиин мэдэрэл балартуулдаг, Совет ...ша үзэл ба национализм тараадаг буржуазна сурталай, ...ортунизмын бүхы үзэгдэлнүүдтэ эсэргүүсэн эрид тэм...лада тоолоно гэжэ мэдүүлгэ соонь заагдана.

...нинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе эрхимээр угтахыень, ...о-ленинскэ теориин гол ёһо шудалхыень, ажалай үүсхэл ...ь. КПЧ-гэй ЦК-гай апрелиин, майн пленумүүд дээрэ ..., партиин хараа шугам бэелүүлхыень бүхы коммунист...ональна фронтын эмхинүүдэй гэшүүдые, хүдэлмэри... тариашадые, интеллигенци, залуушуул, студентнүүд ба ...дые уряална.

* * *

...(ТАСС). Алжиртахи совет соёлой түбтэ уншагдажа ...цинүүд «Владимир Ильич Ленин, Октябриин революци... ...үг» гэжэ нэрлэгдэнхэй.

...тухай лекцинүүд Алжирай ниислэлэй олониитын ба за... ...үгһөө ехээр һонирхогдоно. В. И. Ленинэй ажабайда... ...бүүлгын элдэб шатануул тухай хөөрэһэн документаль... ...һайханай фильмүүд лекцинүүдэй һүүлээр харуулагдана. ...эн француз ба араб хэлэнүүд дээрэ оршуулан хэблэг...эй зохёолнуудай выставкэ түбэй фойе соонь эмхид...

* * *

...(ТАСС). Правительственна «Аль-Ахрам» гэжэ газетэ ...эн түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан статьянуудые ...лээ. «Ленин ба Африка» гэһэн гаршагтай бүхэли ...үс газетэдэ һаяхан толилогдобо. Тэндэнь революциин ...ь. тэрэнэй һургаал тухай Ази болон Африкын оронууд...ально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ ленинизмын һургаалай ...үлөөн тухай хэлэгдэнэ.

...уншагшадта хандахадаа, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн, ...һанал бодолой нэгэдэл тушаа, хүн түрэлтэнэй зол жар..., дарлалтада эсэргүү тэмсэл тушаа Ленинэй зохёол...һан хэһэгүүдые удаа дараалан толилжо эхилхэнь гээд ... газетэ мэдээсэбэ. Орон доторхи эгээл олон зоной ха...ал миллионһоо дээшэ ажалшадые өөрынгөө зэргэдэ нэ...һанай профсоюзуудай федерациин орган — «Ат-Талия» ... 100 жэлэй ойдо үшөө нэгэ статьягаа зорюулба.

* * *

...(ТАСС). Австро-совет бүлгэмэй хараалһан хэмжээ ябуул...эй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагданхай. Энэ ... секцинүүд «Ленинэй ажаһуугһан, ажаллаһан газар... «Мүнөөнэй совет демократи» гэһэн ба бусад темэнүүдтэй ...дые бэлдэнэ. Элидхэлнүүдэй һүүлээр диапозитивүүд ха... Техникын секци ленинскэ ГОЭЛРО-гой түсэбтэ, тэрэ...дэ зорюулагдаһан тусхай бюллетень гаргахаар ха...

... Австриин газар нютагуудай түбүүдтэ Ильич тухай ...уулагдаха юм.

...-совет бүлгэм залуушуулда зорюулан, В. И. Ленин ...рина эмхидхэхэ хүсэлтэй. Викторинаар илагшадай гур...етскэ Союз соогуур аяншалха золдо хүртэхэ юм.

...(ТАСС). В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойтой ...лан, Лондоной «Лоуренс энд уигарт» гэжэ хэблэл В. И. ...олнуудай суглуулбари барлан гаргаа.

...лизм—капитализмын дээдэ шата», «Гүрэн ба рево... зохёолнууд, 1917 оной февральһаа ноябрь хүрэтэр ...эй бэшэһэн статьянууд энэ суглуулбари соо оруулаг...

...с энд уигарт» гэжэ хэблэл В. И. Ленинэй зохёолнуу... барлан гаргажа үргэлжэлһөөр. Захил хэгшэд 40 то... 1970 оной апрель хүрэтэр бүхы томуудыень хэблэ...болохо юм.

* * *

...СК. (ТАСС) «Нидаль Аш-Шааб» газетэ В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойдо зорюулан, һүүлэйнгээ номерто редакцион...лилбо. Социальна, национальна талаараа сүлөөрхын ...жэ байгша хэдэн зуугаад миллион зондо Ленинэй нэрэ ...дана гэжэ түс газетэ бэшэнэ. Энэ гайхамшаг ойе хаа ...ндэрлэхыень уряалһан ЮНЕСКО-гой эмхиин шиидхэбэ...ын хүсэтэ хүгжэлтэдэ Ленин багшын һургаал зааба...тэ үүргэтэй байһые лаблан баталаа.

...заяаһан замаар, гихяа заабарлар дабшаха—ажаллаха. ...оруулха, бата тэсэбэритэй, бэеэ даанхай, журам болон ...һайн байха, эдэбхи үүсхэл бадаруулха гээд компарти ...арад зон эрид шиидэнхэй гэжэ «Нидаль Аш-Шааб» түс...бэглэнэ.

* * *

...ТТА. (АПН). Орон соогоо мэдээжэ «Индиан тиэтр ас...жэ эдэбхитэдэй бүлэгэй актриса Ниведита Дас ба тэ... Ленин тухай зүжэгые хоёр жэл шахуу соо бенгали ...бэшэжэ, Калькуттада табяа. «Октябрьска революци ба ... нэрэ театральна программануудтань зүүн зүгэй гоё ...шануудаар уралан зураглагданхай. Ниведита Дас зү...ол удхыень зохёоходоо, «Ленин Октябрьда» гэжэ кино...зарим, ушарнуудые хэрэглэһэн, Джон Ридэй «Дэлхэйе ...арбан үдэр» гэжэ ном сооһоо драмада таарахаар за...рые абажа нэмээһэн байна.

ЛЕНИН БА НАЦИОНАЛЬНО-СҮЛӨӨРЭЛГЫН ХҮДЭЛӨӨН

Алма-Атада нээгдэхэ хуралдаае угтуулан

Ленинэй мүнхэ суртал шудалха дура хүсэл, тэмсэл ба ажал ябуулгаяа совет арадай революционно тэмсэлэй, СССР ба бусад социалис оронуудтахи социально-экономическа байгуулалтын теорёор, бодото дүй дүршэлөөр баяжуулха гэһэн эрмэлзэл В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн урда тээхэнэ онсо хүсэтэйгөөр бэелэн харагдана.

Октябриин революциһаа хойшо мүнөөнэй дэлхэй дээрэ гүн ехэ хубилалтануудай боложо эхилһэниинь мэдээжэ. Революциин илаһан, һүүлээрнь дэлхэйн социалис байгуулалтын тогтонижоһон, хүгжэн мандаһан ушар дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин вождь В. И. Ленинэй нэрэтэйнь нягта холбоотой. Ленинизм мүнөөшье үе сагай хүгжөөгшэ хүсэн зандаа үлөөд, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шиидхэхы нүлөө үзүүлһээр, хүн түрэлтэниие национальна ба социальна дарлалтаһаа хахасуулха теори ба бодото хэрэг байһаар.

Ленинизм интернациональна һургаал мүн тулада, национальна ба социальна дарлалтын ёһо гуримда эсэргүүсэн тэмсэгшэ революционно бүхы хүсэнүүдые нэгэдхүүлһэн һургаал болонхой.

Байгша оной июнь соо Москвада болоһон коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөн Ленинэй һургаалые хүтэлбэри болгон, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлэй түгые улам дээрэ үргөөд, иигэжэ мэдүүлһэн байна: «Социалис оронуудай арадууд, капиталай оронуудтахи пролетаринар, демократическа бүхы хүсэнүүд, сүлөөрһэн ба дарлагдаһаар байһан арадууд—эб найрамдалай, национальна бэеэ даанхай байдалай, социальна дэбжэлтын, демократи ба социализмын түлөө, империализмда эсэргүү хамтын тэмсэлдэ жагсан нэгэдэгты!».

Совет хүнүүд социализмын, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй нэгэдэл тухай В. И. Ленинэй захяа заабариие бэелүүлэн, арадуудай революционно тэмсэл болон сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ саг үргэлжэ анхарал хандуулдаг, үнэн сэдьхэлэй туһаламжа үзүүлжэ байхаар хүмүүжүүлэгдэнхэй, экономическа ба соёлой хүдэлмэриингөө дүй дүршэл хубаалдадаг байһан, хубаалдажа байна. Гэхэтэй хамта Азиин, Африкын, Латиин Америкын арадууд Ленинэй һургаалые империализмда, колониализмда, неоколониализмда эсэргүү тэмсэлдээ хэлбэришэгүй хүтэлбэри болгоно.

Совет олониитэ Азиин, Африкын, Латиин Америкын оронуудай патриотическа, демократическа эмхинүүдтэй, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнтэй нягта харилсаа холбоо тогтоонхой. Тэмсэһээр байһан, сүлөөрһэн арадуудтай харилсаа холбоогоо, хани барисаагаа хүгжөөн, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Совет талархалгын комитет СССР-эй Науканuудай академитэй хамта «Национально-сүлөөрэлгын революцинууд тухай Ленинэй һургаал, сүлөөрһэн оронуудай социально-экономическа дэбжэлтын мүнөөнэй шата» гэһэн темэтэй хуралдаа байгша оной октябриин эхеэр хэхэ юм.

Түс хуралдаанда хабаадагшад национально-сүлөөрэлгын тэмсэл тухай Ленинэй һургаалые үндэһэ болгон, Азиин, Африкын, Латиин Америкын арадуудай сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалтай болохын түлөө мүнөө үеын тэмсэлэй шухала асуудалнуудые хаража үзэхэ, колониальна дарлалтаһаа сүлөөрһэн оронуудта социально-экономическа байгуулалтын бэелүүлэгдэжэ байгаа тодорхой түхэл шэнжэ тушаа һанал бодолоо мэдэлсэхэ, хубаалдаха байна. СССР-эй, илангаяа Совет Зүүн зүгэй республиканууд ай, социалис байгуулалтын дүй дүршэлые тайлбарилан элирхэйлэлгэ, национальна асуудал, СССР ба тэрэнэй уласхоорондын удха шанар, кадрнуудые бэлдэлгын дүй дүршэл, ажалаар хангалга, медицинскэ туһаламжа, индустриализаци, уһалуурын түхеэрэлгэ бүтээлгэ гэхэ мэтэ асуудалнуудта хуралдаан дээрэ ехэ анхарал хандуулагдаха.

Энэ хуралдаан Казахай Совет Социалис Республикын ниислэл—Алма-Ата хотодо болохо. Советскэ Союзай мэдээжэ ниитын ба эрдэм наукын ажал ябуулагшад, тэрэ тоодо академигүүд Е. Жуков, Б. Гафуров, профессорнүүд Р. Ульяновский, В. Солодовников, В. Вольский болон бусад хуралдаанай хүдэлмэридэ хабаадаха юм.

Совет талархалгын комитет, СССР-эй Науканuудай академи Алма-Атын хуралдаанда хабаадахыень хари гүрэнүүдэй олон ханинарые — национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэдые, социалис оронуудай, Ази, Африка, Латиин Америкын гүрэнэй ба олониитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшадые уряа.

Пленарна заседанинууд дээрэ, мүн комиссинууд дээрэ тон шухала асуудалнуудаар дискусси эмхидхэхэ гэжэ хуралдаанай программа соо хараалагдаа. Хуралдаа эмхидхэгшэд хариин оронуудһаа ерэгшэдтэ зорюулан, ехэ хэмжээ ябуулгануудые хараалаа: бусад совет республиканууд, областьнууд, хизаарнуудта аяншалга ба уулзалганууд, митингнүүдые эмхидхэхэ, заводууд, фабриканууд, колхозууд, дээдэ һургуулинуудта ошожо, совет хүнүүдтэй хөөрэлдөө хэхэ гэхэ мэтэ.

Национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй үргэн, түргэнөөр хүгжэжэ байһан, колониальна ёһо гуримай һандаран һалаха тухай Ленин багшын хараа бодолой бэелүүлэгдэжэ байһан үе сагта Алма-Атадахи хуралдаан болохонь.

Дэлхэйн социалис байгуулалтын национально-сүлөөрэлгын тэмсэлтэй нягта холбоотойгоор хүгжэжэ байһанай ашаар, түүхын богони хугасаа (10—15 жэл) соо колониальна ёһо гурим һандаран һалаа. Түүхэдэхи энэ түрүү шэглэлтэ хүгжэлтын асари ехэ дэлисые иимэ тоонууд гэршэлнэ: дэлхэйн хоёрдохи дайнай урдахана 1.600 миллион шахуу хүн (дэлхэйн зоной 66 процентнь) колониальна, колониальна шахуу дулдыдалгада байһан юм. Харин империализмын колониальна ёһо гуримай һандаран һалаһанай ашаар, мүнөө 1500 миллион хүн колониальна дарлалтаһаа мултарһан байна. Бэеэ даанхай 80 шахуу национальна гүрэн дэлхэйн политическэ карта дээрэ бии болоо.

США-гай ээрхэг түримхэй добтолгодо, колониальна шунахайралгада эсэргүүсэн тэмсэгшэ Вьетнамай баатар арад гайхамшаг илалтануудые түйлана. Израилиин империалис түримхэй аашада эсэргүү араб арадуудай үнэн зүб тэмсэл мүнөө үеын национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй шухала нүхэсэл болоно.

Колони зандаа байһан оронуудай, мүн Урда Африкын хархис засагаархидай зонхилолго доро байһан зоной тоо 40 шахуу миллион болоно. Империалистнууд элдэб хэрзэгы арганuудые хэрэглэн, хэды ехэ хүсэлэлгэ гаргабашье, колониализмын эсэслэн хосоролгые «болюулжа» шадахагүй. Дарлагдаһан арадууд капиталис оронуудай ажалшадай, нэн түрүүн социалис оронуудай ажалшадай түгэс дэмжэлтэдэ түшэглэн, патриотическа национально-революционно партинуудай хүтэлбэри доро эрид шууд тэмсэлэй замда оронхой.

Колониализмые, үнтэ зүһэнэй, үндэһэ яһанай илгаа гаргалгые буруушаадаг арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлтэй бүхы дэлхэйн демократическа хүсэнүүдэй холбоо барисаа байгуулха тухай Ленинэй һургаал уласхоорондын талархалай ябуулганууд дотор бэслэн харагдана.

Национальна, колониальна асуудалнууд тушаа Ленинэй һургаалда зорюулагдаһан хуралдаан империализмда эсэргүү национально-сүлөөрэлгын тэмсэлдэ шухала туһа нэмэри болохоһоо гадна, ленинизмдэ эсэргүү хорото ябуулга хаба соогоо хэгшэдые, ленинизмын дайсадые элишэлхэ арга олгохо гээд һанагдана. Империализм хадаа бодото байдал хазагайруулгын, хардалга гүрдэлгын элдэб аргануудые хэрэглэн, ленинизмын нүлөөе һуларуулха, империализмда эсэргүү дэлхэйн тэмсэлшэдэй эб таһалха гэжэ оролдоно. Империализм гээшэ Азиин, Африкын, Латиин Америкын түрүү оронуудтахи ушар ёһо мэдэһэн, социалис шэглэлнүүдые зогсоохо зорилгоор эдэ оронуудые ёһото союзнигуудһаань—уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиһаа, дэлхэйн социалис оронуудһаа һалгааха гэжэ оролдоно. Нүгөө талаһаа, Мао Цзэ-дунай бүлэгэйхид энэ холбоо барисаанай үндэһэ һуурида сохилто хэхэ һэдэлтэ гаргана.

Алма-Атада болохо хуралдаанай үеэр манай хариин ханинар—Азиин, Африкын, Латиин Америкын олохон оронуудай түлөөлэгшэд интернационализмын, уласхоорондын талархалай мүнхэ ёһо гуримуудта Ленинэй түрэһэн ороной арадуудай үнэн сэхэ байдагые, Вьетнамай, араб оронуудай, Португалиин колонинуудай, Урда Африкын, Латиин Америкын арадуудай тэмсэжэ байгаа гол зорилго һайшаан талархадаг байһые хаража үнэншэхэ арга дахинаа олохонь гээшэ.

Гэхэтэй хамта, совет олониитэ мүн лэ зарим оронууд ба арадуудай сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалтай болохын түлөө, хүгжэлтэ дэбжэлтын, социализмын түлөө тэмсэлэй мүнөө үеын байдал, түхэл шэнжэ ба онол аргануудтайнь танилсаха байна.

Александр ДЗАСОХОВ,
Ази ба Африкын оронуудтай һаналаа нэгэдэн талархаха Советскэ комитедэй харюусалгата секретарь.

БАГШАНАРАЙ ҮДЭРЫЕ УГТУУЛАН

ЭРХИМ ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ

Мүнөө манай республикын һургуулинуудай бүхы эхин классууд шэнэ программаар һуралсалайнгаа жэлые эхилээд байна. Энэ программаар түрүүшынхеэ манай республикада заажа эхилһэн багшанарай нэгэн —Улаан-Үдын 6-дахи һургуулиин багша Елена Апполоновна Кокорина болоно.

Үшөө 1964 оной һуралсалай жэлэй эхилхэдэ, даажа абаһан туршалгынгаа классай хэшээлнүүдые шэнэ программаар бэлдэжэ эхилһэн. Тэрэ үедэ туршалгын шэнэ программа һайншье, ойлгосотойшье һаа, мүн хүшэр байгаа юм. Методико гэжэ үгы бэлэй. Гэбэшье тэрэ совет педагогикын эрдэмдэ түшэглэн, һурагшанартаа шэнэ программын дүрим ойлгуулжа шадаа һэн. Тэдэ һурагшадынь мүнөө 6-дахи классста һурана, һургуули соогоо эрхимүүдэй нэгэндэ тоологдодог. Нёдондо «хоёр» гэһэн нэгэшье тэмдэггүйгөөр, харин хэдэн отличнигуудтай, 24 ударнигуудтай һуралсалаа түгэсэһэн юм. Мүнөө энэ класста Елена Апполоновна классай хүтэлбэрилэгшөөр ажалладаг.

Һурагшад байгаалиин зүйлнүүдээр һонирходог, хүн зоной ажабайдал удхалан ойлгохые хүсэнэ, тэдэнэр өөһэдөө юумэ шэнжэлхэ гэһэн зорилготой.

Елена Апполоновна 31 һурагшанараа тон һайн мэдэдэг. Тэдэнэй ухаан бодолойнь, сэдьхэлэйнь ургалтые тэмдэглэжэ, мүн бэеын элүүр энхые саг үргэлжэ анхаржа, шэнжэжэ байдаг. Үхибүүн бүхэн адли бэшэ ха юм,—гээд багша нэгэтэ хөөрөө һэн.—Һурагша бүхэнтэй түсгаар хөөрэлдэхэдэ, һуралсалай, хүмүүжүүлгын зарим хүшэр ушарнууд бэлэхэнээр дабагдадаг. Һурагшанарай ухаан сэдьхэлые ойлгожо абахада һайн. Мүн заримандаа муу һурадаг, үгэ дууласагүй үхибүүдтэ зөөлэхэнөөр хэлээд ойлгуулдагби, харин зариман шанга эрилтэдэ дуратай. Хаа-яахан наадаланшье татаад хэлэхэдэ туһатай.

Багшань класс соохи һурагшанарай хоорондохи бүхы боложо байһан юумэндэ оролсон татаад, тэдэндэ туһалжа, аха дүүнэр, үетэн нүхэд шэнги эбтэй ябахые оролдодог. Хэрбээ журамай, мүн ондоошье янзын буруушаалта ябадалай үзэгдэхэдэ, Елена Апполоновна тэрэ дары шанга хэмжээ абажа, иимэ хэрэгэй дахинаа дабтагдахагүйень һурагшанартаа ойлгуулдаг. Нэгэтэ һурагшадай гараар хэгдэһэн зүйлнүүд выставкэ болгогдожо табигдаһан байгаа. Тиихэдэнь энэ выставкэһээ хэдэн значогууд үгы болобо. Хулууһан һурагшанарай нэгэниинь багшын класс соо гэжэ мэдэгдэбэ. Энээниие мэдэхэдээ, багшань тэрэ һурагшатай хөөрэлдөөд, хэшээлэй һүүлдэ һурагшанарай суглаа татажа, шангаханаар зэмэлбэ. Тэрэ үдэртөө эхэ, эсэгыень һургуулида дуудажа, зэмэлүүлһэн һурагшадаа бүтэхэгүй хэрэг хэһэниие нь һайн ойлгуулжа үгэбэ. Энэ ушарһаа хойшо иимэ ябадал нэгэшье үзэгдөөгүй.

Елена Апполоновна һурагшанарайнгаа эхэ, эсэгэнэртэй тон нягта холбоотой. Гэртэнь ерэжэ, үхибүүдэйнь һуралсалай амжалта, тэдэнэй бүхы ургалта тухай хөөрэдэг, мүн эхэ, эсэгэнэрэйнь ажаглал, тобшолол һайн анхардаг. Хажуугаарнь үхибүүдэйнгээ һуралсалда хэр һайн туһалжа байһыень мэдэжэ абадаг. Түрэлхидэй комитет имагтал Елена Апполоновнагай туһаламжаар лэ эршэтэй хүдэлдэг. Комитедэй үүсхэлээр коммунис хүмүүжүүлгэ тухай олон янзын лекцинүүд уншагдадаг, хүмүүжүүлгын темэдэ хөөрэлдөөнүүд болодог. Һурагшанар концерт бэлдэжэ, түрэлхидэй классна комитедэй ашаар машина абаад, хүдөө нютагуудаар наада харуулаа. Эдэнэр Ивалга, Сотниково гэһэн нютагуудта ошоһон байха. Мүн ЛВРЗ-гэй цехүүд соошье хүдэлмэришэдтэ уран шадабаряа харуулжа, халуунаар угтуулаа.

Долоон хоног бүхэндэ түс классайхид «Пионерская правда» газетын шэнжэлэл үнгэргэдэг. Энэнь һонин хөөрэлдөөн болошодог. Һурагшанар уншажа ойлгоһон элдэб һонинуудаа бултыень хөөрэдэг, һаналаа хубаалдадаг.

Елена Апполоновна һурагшанартаяа мүн һонин, хүхюун утреннигүүдые бэлдэжэ үнгэргөө, театрнуудта ошожо байдаг, экскурсида ой тайга руу гү, али завод, предприятинуудта ошодог. Эдэнэр Ивалгын кондитерскэ фабрика, шулуу малталгын карьер, ангай совхоз ошоһон юм.

Һурагшанар мүнөө В. И. Ленинэй ажабайдалтайнь танилсажа байна. Эдэнэртэ Елена Апполоновна Ленин тухай кино ба диафильмнүүдые харуулна, пластинкада бэшэгдэһэн Ленинэй үгэ шагнана. Энэ гайхамшагта ойе эрхим бэлэдхэлтэй угтахын түлөө ехэ оролдолго гаргадаг юм. Жэшээнь, тэдэ Ленинэй ордентэ ЛВРЗ-гэй нэгэ цехэй коллективтэй нягта холбоо байгууланхай. Аха нүхэдынь түс классые шефтээ абанхай юм. Энэ урмаиндань һурагшад «2» гэһэн нэгэшье сэгнэлтэ абахагүйбди, «3» гэһэн сэгнэлтэ үсөөниие абаха гэжэ оролдохобди, эрхим һайнаар һурахабди гэһэн уялга абанхай гээшэ. Энэ уялгаяа һурагшанар һайн дүүргэжэ ябадаг.

Һурагшадай эдэ бүхы урматай хэрэгүүдтэ багша, коммунист Елена Апполоновна Кокоринагай үүргэ тон ехэ. Тэрэ үнэхөөрөө мүнөө үеын хүмүүжүүлэгшэ мүн.

В. ХАМАГАНОВ.

МАРИЯ БУДАЕВА УЛААН-ҮДЫН БАГШАНАРАЙ УЧИЛИЩИ ДҮҮРГЭҺЭНЭЙНГЭЭ ҺҮҮЛЭЭР ХУРАМХААНАЙ ИНТЕРНАТ-ҺУРГУУЛИДА АЖАЛЛАЖА ЭХИЛҺЭН ЮМ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МАРИЯ БУДАЕВА ЭЭЛЖЭЭТЭ ХЭШЭЭЛДЭЭ.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

...О

...ай АССР-эй XXV ...эмжэтэ нарин сэм...рикын коллектив ...лаараа республи... суурхаһаар үни...унис ажалай энэ ... шадамар бэрхэ ...эрһөө үдэртэ оло... байдаг. Тэдэнэй фабрикын ашаг...рохоһоо хойшо хү...дэг А. А. Селедцо...нэхэгшэ залуу хү...эн Н. Шалаева бо...сад фабрикынгаа ...урхуулжал байна. ...ын түрүү хүдэлмэ... нэгэн Надежда ...на Лобыцина ...дэлмэридөө һай...ажа, халаан бү...даабари хододоо ...дүүргэнэ.

... ДЭЭРЭ: Надеж...рьевна Лобыцина

...НТАЕВАЙ фото.

ЗАНШАЛТА ПОНЕДЕЛЬНИК

Буркоопсоюзай правлениин аппарадай хамаг хүдэлмэрилэгшэд улаан булангаа понедельнигэй үглөөнэй 8 часта бултаараа суглардаг заншалтай. Иимэ гурим үшөө гушаад жэлэй урда тогтоогдоһон юм.

Эндэ сугларһан хүнүүдэй үмэнэ Буркоопсоюзай правлениин хүтэлбэрилхы тушаалтад: түрүүлэгшэ нүхэрИменохоев, тэрэнэй орлогшонор нүхэд Баженов, Кушеев, Вылков, Песков, таһагуудай начальнигууд нүхэд Медведев, Смертин, Калинин болон бусад орон, республика дотор, гадаадын гүрэнүүдтэ һүүлэй үедэ болоһон һонин тухай политическэ мэдээсэлнүүдые ээлжээгээр хэдэг гуримтай юм. Мэдээсэл хэхэдээ, коллективэйнгээ ажал хэрэгэй ябаса, саашанхи зорилгонууд тухай тоб байса хөөрэжэ үгэдэгынь тэрэнэй удхые гүнзэгырүүлдэг.

Тиимэһээ политическэ мэдээсэл хэдэг нүхэд энэ партийна даабаридаа һайнаар, харюусалгатайгаар бэлдэжэ, олоной анхарал татамаар хөөрэхэ гэжэ оролдоно.

Д. КОЛМАКОВ.

Улаан-Үдын Октябрьска райондо һаяшаг нээгдэһэн худалдаа наймаанай байшан городойхид болон хүдөө нютагуудай хүн зоной анхарал ехээр татана. Энэ магазинда ороходо хододоо сэбэр байдаг. наймаалагшадынь худалдан абагшадта налархай һайнаар хандадаг юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: худалдаа наймаанай байшан соо.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

БАЯСХАЛАН ХҮРГЭМӨӨР

Би холын Ленинград хотоһоо Улаан-Үдэдэ хүдэлхэ хүсэлэнтэй ерээ һэм. Гэнэ осол хүнэй ажабайдалда али олон дайралдадаг. Намдашье нимэ ушарал тохёолдоо. Халтиржа унаад, үрөөһэн гараа хухалжархиһан байнаб. Гэбэшье саг дары шухала туһаламжа үзүүлэгдээ. Нэгэдэхи городской больницада орожо, түргэн болзор соо эдэгэжэ гарааб. Хэды залуушье һаа, врач Петр Петрович Хантаев урин налгай зантай, хэзээдэ хүндэ һай һайхан юумэ хэхэ, туһаламжа үзүүлхэ эрмэлзэлтэй хүн байһандань би гүн сэдьхэлһээ баясааб.

Гадна Улаан-Үдэ городой түмэр замай вокзалай начальник Борис Васильевич Бабаев тухай дурсангүй үнгэрхын аргагүй. Тэрэ энэрхы сэдьхэлтэй байхаһаа гадна, хэзээ бүхэндэ урагшаа эрмэлзэһэн һанаатай хүн. Аян замда ябаһан олон хүнтэй үгэеэ үнэн зүрхэнһөө ойлголсожо шададаг байна. Имэ хүнүүдэй манай дунда байһаниинь ямар һайшаалтайб даа.

С. ЖУРОВСКАЯ.

Фатима МАКЭТЭЙ УУЛЗАЛГ[text cut off]

Дунган арадай уран зохёолой түрүүшын шэнжэлэгшэ

Дунган арадай хэлэ бэшэгэй үндэһэ һуури табигша, олон тоото учебнигүүд, шүлэгүүд болон повестьнуудай автор Ясыр Шиваза гэгшын творчестводо зорюулагдаһан «Хабарай дуушан» гэһэн бишыхан ном минии анхарал татаа һэн. Тэрэнииие Фатима Макэ бэшээ юм.

— Би үхибүүн бага наһанһаа эхилжэ Ясыр Шивазын шүлэгүүдые сээжэлдэһэн хүм,—гэжэ хожомынь намтай уулзахадаа Фатима хөөрөө бэлэй.—Энэ минии эгээн дуратай поэт юм. Дүшэн табан жэлэй турша соо бүхы хэшээл оролдолгоёо түрэл арадайнгаа соёл культурын хүгжэлтэдэ зорюулһан урдаа хараха хүмнай гээшэ. Дунган арадай хэлэ бэшэгэй, илангаяа литературын хүгжэлтэ тэрэнэй нэрэтэй нягта холбоотой юм. Би өөрынгөө очерк соо Ясыр Шивазын уран бэлигэй нэгэ хүсэтэ талые — тэрэнэй уянгата шүлэгүүдые шэнжэлэн үзэхэ һэдэлгэ хээб.

Киргизэй республикын Науканиудай академиин дунган арадай түүхэ, соёл культура шэнжэлхэ секторэй ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ Фатима Макэ гэгшын намтар түрэл арадайнгаа түүхэтэй таһаршагүй холбоотой. Тэрэ Иссык-Куль гэжэ гайхамшаг нуурай эрьедэхи Эрдогу гэжэ дунган һууринда түрэһэн юм. Дунган арад зон нэгэтэ бэшэ дарлагшадтаа эсэргүүсэн бододог бэлэй, гэбэшье тэдэнэй тэмсэл илагдаад лэ байдаг һэн. 1862 ондо дунган арадай айхабтар ехэ буһалгаан болоһон юм. Шэньси, Ганьсу, Джунгария, Кашгария провинцинуудта гал дүлэн шэнгеэр дэгжэһэн энэ буһалгаае үльгэр домогто ороһон баатар Быйянху гэгшэ ударидаһан юм. Арбан зургаан жэлэй туршада баатар тэмсэлынь үргэлжэлөө бэлэй. Байн байн буһалгаашадай хүсэ шадал буураһааб даа. Императорай сэрэгтэ хашуулһан Быйянху Тянь-Шаниин саһата үндэр мундарганиуудые дабан гараад, ород гүрэнэй албатан болоһон юм. Быйянхугай нэгэ бүлэг сэрэгшэд Терскей-Алатау хадын хормойдо, Иссык-Куль нуурһаа холо бэшэхэнэ байрлаа һэн. Тэдэнэй һуурин Эрдогу гэжэ нэрэшээ бэлэй.

Семиречье шадарай арадууд сооһоо дунгануд, эгээн түрүүлэн Октябриин революцида талархажа, улаантанай тэмсэлдэ али болохо туһаламжа үзүүлжэ эхилһэн юм. Революциин тала руу ороһон дунган морин сэрэгшэд Киргизэй тала дайдаар, хада уулаар Ленинэй уряае түргөөр дамжуулан гүйлгэлдэдэг бэлэй.

Октябриин революциин урда тээ дунганууд толгой тоолоожо барлагууд байһан юм. Фатимын үбгэн эсэгэ баянай барлаг һэн. Эсэгэ Хусэнь баһал арбан наһатайһаа амбан ноёдой адуу мал харууһалалсажа хоолойгоо тэжээдэг байһан юм. Аяар арбан дүрбэ наһа гүйсхэлөөрөөл, түрүүшынхеэ һургуулида ошоһон намтартай. Гайхалтайшье юумэнь энээндэ үгы һэн, ушар юуб гэхэдэ, тэрэ сагта долоон наһатай долдоогүй үхибүүдээр һахалаа табижа эхилһэн һайхасаангууд нэгэ партада һууржа байдаг бэлэй. 1932 ондо комсомолой эмхиин зууршалгаар Хусэ Ташкент эльгээгдэжэ, тэндэхи Дунда-Азиин университедэй түүхын факультедтэ абтаа юм. Удаань Хусэ багшалаа. Зүгөөр тэрэнэй ами наһанайнь хэрэг уран зохёол болоо юм. Ухаансар хурсаар бэшэгдэһэн тэрэнэй шүлэгүүд дунган зоной дунда үргэнөөр тараһан байгаа.

Хусын басаган Фатима Киргизэй эхэнэр багшанарай институт түгэсхөө. Тэрэ институтда элдэб яһанай гурба мянга гаран басагад һуралсадаг байха. Киргиз, казах, уйгур, узбек, дунган, хальмаг басагад тэдэнэй дунда бии юм. Институтда һуража эхилһэн сагһаа хойшо Фатима шэнжэлхы хүдэлмэридэ шуналтайгаа мэдүүлээ һэн. Үшөө тиихэ үедэ «Дунган поэзиин үндэһэ һуури табигша Ясыр Шивазын творчество» гэһэн хүдэлмэриинь гол шэглэлнүүд элирээд байгаа юм.

Фатима Москва ерэжэ, СССР-эй Науканиудай академиин дэргэдэхи бүхэдэлхэйн литературын институдай аспирантурада ороо һэн. Тиин түрэл дунган уран зохёолоо шудалха талаар түрүүшынгээ алхамуудые хэжэ эхилээ юм. «Хамаг юумые эхи захаһаань онгилхо, удалха ушар гарана,—гэжэ Фатима эсэгэдээ эльгээһэн бэшэг соогоо тэмдэглээ бэлэй.—Велосипедшье ухаалан зохёожо байна гэжэ дуулаа һаа, бү гайхаарай».

Дүрбэн жэл соо үсэд нэтэрүүгээр ажаллажа, кандидатска диссертацияа бэлэн болгоод, зүбшэн хэлсэлгэдэ табяа һэ[…] саганай хүдэлмэри […] жэлтэдэй, эрдэмтэ[…] татаа юм. Зүбшэн ха[…] литературоведүүд, […] шэнжэлэгшэд, этнографы[…] шэд үгэ хэлээ. Тэдэ[…] Фатимын хүдэлмэр[…] наар дэмжээ. Удаа[…] Макэ хүдэлмэриеэ түгэ[…] готойгоор Фрунзе […] бэлэй.

Нэгэ хэдэн сагай […] хада, тэрэл аудитори[…] тима диссертацияа […] гаар хамгаалаа юм. […] Макэдэ хэлэ бэшэг[…] кандидадай нэрэ зэргэ […] лэй. Тиигэжэ Фатима […] уран зохёолой түрүү[…] жэгшэ болон тодоро[…]

Мүнөө Фатима Ма[…] ган академическа то[…] зохёолгодо хабаадажа […] ган аман зохёол бо[…] рада Ленинэй образ […] жалхы һэдэбтэй зохё[…] эхилээд, түгэсхэхэ […] нэй бэшэһэн статья[…] хотодо хэблэгдэ[…] «Шыиуэди чи» ([…] туг») гэжэ газетэдэ […] толилогдодог. Тэрэ[…] митедэй дунган реда[…] холбоотой ажаллада[…]

Дунган уран зохё[…] шын шэнжэлэгшын […] далай ехэ даа. Тиигэ[…] ма үшөө залуу: о[…] наһатай бшуу.

Азаат УС[…]

ХИЛЫН Саанаһаа
РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

Нэгэн һаналтайгаар һайшаана

Чехословакиин коммунистнууд КПЧ-гэй ЦК-гай пленумэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэжэ байна.

Һүүлэй хоёр үдэрэй турша соо Чехословакида хаа хаанагүй КПЧ-гэй областной, городской ба районно комитедүүдэй пленумүүд болобо. Тэдээндэ хабаадагшад КПЧ-гэй Центральна Комитедэй сентябриин пленумэй хүдэлмэри тухай тодорхой мэдээсэлнүүдтэй танилсаад, пленумэй шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэжэ, нэгэ һаналтайгаар һайшааба.

Партиина комитедүүдэй пленумүүд Чешскэ, Словацка социалис республиканиудай бүхы областьнууд, городууд ба районуудта болоо. Эдэ пленумүүдэй абаһан тогтоолнуудһаа харахада, эндэхи бүхы коммунистнууд КПЧ-гэй Центральна Комитедэй сентябриин пленумэй шиидхэбэринүүдые нэгэ һаналтайгаар, бүрин дэмжэжэ байна.

ЧССР-эй ШЭНЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТАНГАРИГ

ПРАГА. (ТАСС). ЧТК агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ЧССР-эй шэнэ правительство ЧССР-эй Президент Людвиг Свобододо сентябриин 29-дэ тангаригаа үгөө.

Тангариг үгэһэнэй һүүлээр правительствын түрүүлэгшэ О. Черник үгэ хэлээ. КПЧ-гэй ЦК-гай сентябриин пленумэй хэһэн тобшололнуудые, Чехословакидахи байдалые тогтууритай болгохо зорилгонуудые өөрынгөө ажал ябуулгада хүтэлбэри болгохо гэжэ хүсэд шиидэнгеэр ЧССР-эй правительство өөрынгөө уялгануудые дүүргэжэ орохонь гээд тэрэ хэлээ.

Манай доторой дэлгүүр дээрэхи, капитальна барилгадахи ба гадаадын худалдаа наймаандахи байдалые гуримшуулгада бидэнэр хамагай түрүүн анхарал хандуулха хүсэлэнтэйбди. 1971—1975 онуудта манай арадай ажахые хүгжөөхэ ба арадай байдал улам һайжаруулха проектые бидэнэр бэлэдхэжэ байнхайбди. Бидэнэр хуулинуудые наринаар сахихабди, манай эрхэтэдэй аюулгүй байдалай хүсэдөөр хангагдадаг байхын хойноһоо ажаглан харахабди. Социализмда харша хүсэнүүдтэ ба обществодо харша этэгээдүүдтэ эсэргүүгээр бидэнэр эрид шангаар тэмсэхэбди.

Гадаадын политика тушаа тогтоходоо, О. Черник иигэжэ онсолон тэмдэглээ: Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай аха дүүгэй харилсаа хүсэдөөр заһаруулан һайжаруулхые, Европо түби дээрэ бата бэхи эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангахые федеральна правительство эрмэлзэхэ байна.

Удаань ЧССР-эй президент Л. Свободо үгэ хэлээ.

Манай ороной байдал улам түргэнөөр тогтууритай болгохын, манай ороной саашадаа амжалтатайгаар хүгжэхын тулада сентябриин пленум шэнэ шууд сэхэ ба шухала алхам хээ. Правительствын үмэнэ табигдажа байһан гол зорилгонууд эли тодо: сентябриин пленумэй тобшололнуудые шууд сэхээр бэелүүлхэ хэрэгтэй. Энэ хүнгэхэн зорилго бэшэ, гэбэшье энэ хадаа бүхы һалбаринуудтахи орёо байдал болон бэрхэшээлнүүдые дабаха гансахан лэ зам, манай арадай золтой хубитай эрээдүй тээшэ дабшаха зам боложо үгэнэ.

Шэнэ правительство хуули ёһо шууд сэхээр сахихадаа, манай байдалай бүхы һалбаринуудтахи гурим эбдэхэ ябадалые эрид сэхээр зайсуулха, обществын аша туһада, республикын хуулинуудта харша ябуулгануудые хэхэгүй, али бүхы тааруугүй ябадал уридшалан зайсуулха ёһотой.

Ажал ябуулгадаа амжалтануудые туйлахыень шэнэ правительствада ЧССР-эй Президент үгынгөө түгэсхэлдэ хүсөө.

ЧССР-эй правительствын заседани

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР-эй шэнэ правительствын түрүүшын заседани сентябриин 29-дэ Прагада болоо.

Чехословакиие Совет Армиин сүлөөлһөөр 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан ажалай үүсхэл гаргахые уряалһан КПЧ-гэй ЦК-гай хандалгые правительство зүбшэн хэлсээ. Энэ хандалгые правительство хүсэдөөр дэмжэнэ гээд ЧТК агентство мэдээсэнэ.

1968 оной июльдэ Варшавада болоһон уулзалга дээрэ табан коммунис ба хүдэлмэришэнэй партиин баталан абаһан бэшэг тушаа правительствын баримталһан хараа бодолой Чехословакидахи социализмын аша туһада, тэрэнэй интернациональна заншалнуудта харша байһан дээрэһээнь, правительство хадаа КПЧ-гэй Центральна Комитедтэ табан коммунис ба хүдэлмэришэнэй партиин эльгээһэн бэшэг тушаа Чехословакиин правительствын мэдүүлгые һайшааһан 1968 оной июлиин 18-най тогтоолые болюулба.

Правительство хадаа ЧССР-эй правительствын 1968 оной августын 22-ой мэдүүлгые мүн лэ болюулба. Юуб гэхэдэ, тэрэнь 1968 оной августда союзнигуудай сэрэгүүдэй оролгые Чехословакиин газар эзэмдэһэн ушар гэжэ түс тогтоол соо буруугаар сэгнэгдэһэн байгаа бшуу. Юрэнхы байдалые, Чехословакиин союзнигуудай баримталгануудые ангиин тала харангүйгөөр, марксистска бэшээр, тон буруугаар сэтнэһэн байгаа гэжэ правительство тоолоно. Варшавска договорой табан ороной сэрэгүүдэй оролгые буруугаар тайлбарилгаһаа үндэһэлэн, ЧССР-эй правительствын хэһэн бусад мэдүүлгэнүүдые правительство мүн лэ болюулба.

Чешскэ Социалис Республикын шэнэ правительство

ПРАГА. (ТАСС). Чешскэ Социалис Республикын правительство тушаалһаа бууха гэһэн шиидхэбэри өөрынгөө сентябриин 29-нэй заседани дээрэ баталан абаа.

Чешскэ Социалис Республикын Национальна фронтын ЦК-гай дурадхалаар Чешскэ Национальна Соведэй Президиум шэнэ правительство байгуулаа. Правительствын түрүүлэгшээр Й. Кемпный, түрүүлэгшын орлогшонороор Л. Адамец, А. Червинка, С. Разл томилогдоһон байна.

Рейндэ арсалдаатай

БОНН. ТАСС-ай корр. Ю. Борисов иигэжэ дамжуулна:

Рейн дээрэхи харуул һэлгэгдэхэ гү? ФРГ-гэй шэнэ правительство хайшаархуу байхаб? Правительственна коалицида ямар партинууд ороход? Эдэ асуудалнуудта бундестагта һунгалтын болоһоной һүүлээр Баруун Германиин ниислэлдэ гол анхарал хандуулагдадаг болоо. Энэ хадаа ФРГ-гэй оршожо байһан бүхы хорин жэлэй түүхэ соо эгээн лэ бэрхэтэйгээр, тодо бэшээр үнгэрһэн һунгалта болоно.

Һунгалтын болоходо, Боннско шэнэ парламентда нэгэшье парти диилэнхи олонхи һуурииие абажа шадаагүй. Парламентда урда мэтэ гурбан политическэ парти — ХДС/ХСС, СДПГ ба СВДП түлөөлэгдэхэ байна.

СДПГ-эй түрүүлэгшэ Брандт гэгшын хэһэн мэдүүлгэ Бонндо ехээр һонирхогдоно. Һунгалтын дүнгэй үндэһөөр «бундестагай олонхидой зүбшөөлөөр намайе федеральна канцлераар һунгахын тулада оролдолго гаргахаб» гээд тэрэ хэлээ. Энэ һанаашалга тухайгаа Брандт президент Хейнеманда дуулганхай.

СДПГ-гэй хүтэлбэрилэгшэд правительствада СВДП-тэй хамта өөрынгөө партиин коалици байгуулха хараа шэглэлтэй гэһэн тобшололнуудые Боннско политическэ ажал ябуулагшад Брандтын мэдүүлгэһээ тобшололнуудые хэнэ. ХДС/ХСС-эй СДПГ-тэй байгуулдаг коалициие һэргээхэ ябадал «угаа таарамжагүй» гэжэ һунгалтын болохын урда тээхэнэ Брандтын нэрлэһые эндэ һануулдаг байна.

Правительственна коалици байгуулха арга боломжо тухай асуудалаар СДПГ-эй түрүүлэгшэ СВДП-гэй ударидагша Шеелтэй холбоо байгуулжа эхилэнхэй.

Имэ ушарай тохёолдожо болохо байһаниинь христианска демокрадуудай һанаанда таараалданагүй. Тиимэһээ тэдэнэр СВДП-дэ баалалта ехээр хэжэ, эсэргүүсэлтын хэмжээнүүдые абана. ХДС/ХСС-эй хэдэ хэдэн ударидагшад, тэрэ тоодо ХСС-эй түрүүлэгшэ Штраус сүлөөтэ демокрадуудтай өөрынгөө партиин правительственна коалици байгуулха һанаатай байһан тухайгаа хэлэһэн байна.

Гэбэшье ХДС/ХСС-эй ба СДПГ-эй «ехэ коалициие» үргэлжэлүүлхэ арга боломжо үшөө бии гэжэ Баруун Германиин ниислэлдэхи политическэ ажал ябуулагшад тоолоно.

Рейндэхи засагай түлөө наймаатаалдаае бундестагта түлөөлэгдэһэн бүхы гурбан партиин хүтэлбэрилхы органуудай заседанинууд эли тодо болгожо үгэхэ байна.

Аюултай туршалга

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Дай хэхэ биологическа ба химическэ оноо аргануудые хуули бусын гэжэ соносхоһон Женевскэ протоколые сенадай эсэслэн баталхын түлөө США-гай конгрессэй заседанинууд дээрэ хэлэгдэдэг үгэнүүд Пентагоной һанаа зобоодог болоо. Энээн тухай мэдээжэ публицист С. Херш «Нью-Йорк таймс мэгээзин» гэжэ журналда бэшэнэ.

Бактериологическа ба химическэ зэбсэгүүдые үргэнөөр туршалгаа үргэлжэлүүлгэдэнь иимэ үгэнүүдэй. тэрэшэлэн олониитын буруушаалганиудай һаад ушаруулжа болохо байһан дээрэһээ Пентагоной һанаа зобооно.

Бактериологическа дайнай хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ Холбоото Штадуудай, бусад оронуудай хүн зондо угаа ехэ аюултай гээд Херш мэдүүлнэ. Имэ түхэлэй зэбсэгүүдые туршалга үбшэ хамшаг үргэнөөр дэлгэрүүлжэ шадаха гэжэ олон эрдэмтэд тоолодог гээд С. Херш бэшэнэ.

Үбшэ һужэрөөхэ бактеринуудые бии болгохо хүдэлмэри Холбоото Штадуудай газар дээрэхи сэрэгэй гурбан баазада мүн лэ хэгдэдэг. Тэдэнэй нэгэндэ, Форт-Детриктэ (Мэриленд штат) 3.000 шахуу гражданска ба сэрэгэй мэргэжэлтэд хүдэлмэрилдэг.

Хойто Ирландидахи байдал

ЛОНДОН. ТАСС-ай корр. А. Дряхлов иигэжэ дамжуулна: Белфастда сентябриин 29-нэй бүхэли һүниин турша соо хүлгөөн болоо. Городой хэдэ хэдэн райондо буудалдаан болоо, гал шатаадаг бомбонуудаар хэдэн байшан гэмтээгдээ.

Англиин сэрэгүүдэй шэнэ подразделенинүүдэй Белфастда сентябриин 30-най үглөөгүүр ерэхэдэнь городой хүн зон тэдэндэ ехэ харшаар хандаһан байна. Англиин солдадуудай һуужа ябаһан машинанууд болон бронетранспортёрнуудые бүлэг олон залуу ирландецууд шулуугаар шэдээ.

Сэрэгэй командованиин мэдээсэһэнэй ёһоор Белфастда Англиин сэрэгэй хоёр алба хэгшэ сентябриин 29-нэй һүни ехэшэгээр шархатаа.

Шэнэ сэрэгүүдэй нэмэжэ ерэхэдэ, орон дотор Британска сэрэгүүдэй тоо найма хахад мянган хүн болоо. Имагтал һүүлшын гурбан үдэрэй турша соо хоёр мянга шахуу солдат Олстертэ эльгээгдээ.

Улам шанга сохилтонууд хэгдэнэ

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай патриодууд үүсхэл гарган, Урда Вьетнамай бүхы газар дээрэ дайсадта шангахан сохилтонуудые хэнэ. Сентябриин 2-һоо 21 хүрэтэр патриодууд гансахан лэ Ратьзя провинцида дайсанай 432 солдат ба офицерые хүлһөөнь буулгаа, дүрбэн самолёт, дүрбэн бронетранспортёр усадхаа гээд, Освобождение агентствын дамжуулгада үндэһэлэн ВИА агентство мэдээсэнэ.

Кантхо провинцида патриодууд сентябриин 6-да амжалтатай ябуулгануудые хэжэ, туһамаршадай армиин 230 солдат ба офицерые алаа гү, али шархатуулаа, зургаан самолёт буудажа, унагаагаа, олон тоото буу зэбсэг буляажа абаа.

Анзианг провинцида патриодууд туһамаршадай сэрэгүүдэй батальониие сентябриин 19-дэ һамна задa сохижо, хоёр зуу гаран солдат ба офицерые усадхаа.

Биньлонг провинцидахи Локнинь городһоо зүүн-хойшоо зургаан километртэ байһан американ сэрэгүүдэй лагериие сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд сентябриин 23-най һүни зоримгойгоор добтолоо. Ойро зуурхан саг соо болоһон шанга байлдаанай үедэ патриодууд 50 гаран американ сэрэгэй алба хэгшэдые, 14 сэрэгэй автомашиные усадхаа.

Энээниие мэдэхэ гүт?

ЭХЭ БА БАГАШУУЛ ТУХАЙ АНХАР[text cut off]

Революциин урда тээ хсанта Россида эхэ болон үхибүүдые харууһалан хамгаалха эмхи зургаан үгы шахуу байһан юм. 1913 оной эсэс хүрэтэр эхэнэрнүүдэй болон хүүгэдэй оройдоол юһэн консультаци, миил долоо мянга хахад шахуу нарайлалгын койко байһан. Мүнөө манай Эхэ орондо эхэнэрнүүд болон үхибүүдэй 20 мянга шахуу консультаци, фельдшерскэ, фельдшерско-акушерскэ болон акушерскэ 100 мянган пункт, нарайлха болон нарайлһан эхэнүүдэй байха врачебнэ ба акушерскэ 200 мянга гаран койко бии болонхой.

Революциин урда тээ Россин хүдөө нютагуудта эхэнэрнүүдэй нарайлхада медицинскэ туһаламжа үзүүлэгдэдэггүй шахуу байһан. Мүнөө гансахан хүдөөдэ 11 мянга гаран нарайлалгын гэр бии болгогдоо.

Жэрмэһэн эхэнэрнүүд нарайлха хүрэтэрөө, үхибүүтэй болоһон хойноо врачнарай харууһалга доро сагүргэлжэ байдаг. Гансахан 1966 ондо СССР-тэ эхэнэрнүүдые акушерскэ ба эмнэлгын-профилактическэ хангалгада 363 мянган акушер-гинекологууд,—260,5 мянган акушерскэ, фельдшер-акушеркэнүүд хүдэлһэн байна.

Манай орон дотор олон үхибүүгэй (дүрбэ ба дээшэ) гурбан мянлион хахад эхэнүүд һара бүхэндэ гүрэнэй тэдхэмжэ абана. Советскэ Союзда хахад миллионһоо дээшэ эхэнүүд гурбадахяа түрэхэдөө жэл бүхэндэ нэгэн доро гүрэнэй тэдхэмжэ абадаг юм.

тическа хангалгада 363 мянган

мянган врач-педиатр[…] нэ. Энэ хадаа дайн[…] 1940 онойхидо о[…] олон болоно. Сове[…] долоонойнь нэгэн […] нүүд болохо юм.

Гансахан үнгэрһэн […] лэй туршада үхибү[…] да (хүүгэдэй эмхи […] пионернүүдэй лагер[…] шэлэн һургуулиһаа […] галгын хэрэглэжэ[…] циальна страхова[…] 700 гаран миллион […] шалагдаа.

Жэл бүхэндэ зун[…] нүүдэй болон һурга[…] герьнүүдтэ, хүүгэ[…] ниудта, аяншала[…] нүүдтэ, үхибүүдэй […] линуудта 10 милл[…] хүүгэд амарна.

ЭЛДЭБ ҺОНИН

Эртэ урдын олохон һүмэнүүдэй, хэрэмүүдэй байгуулга тухай нюуса удхатай домогууд олон.

Тэдэнэй зариманиинь мүноэшье болотор шэнжэлэгшэдтэ таабари байһан зандаа юм. Жэшээлхэдэ, Англиин, Шотландиин болон Европын бусадшье оронуудай хэрэмүүд соохи эрьюулгэ гэшхүүрнүүд хододоо нара зүб эрьеһэн байдаг гэжэ тодоруулагданхай. Теэд яахадаа заатагүй нара зүб эрьеһэн байдаг гээшэб гэһэн асуудалда архитекторнүүд һаяшаг харюу үгэһэн байна.

Ушарынь хадаа дунда зуун жэлнүүдтэ тэдэ хэрэмүүд соо ходо үнгэргэгдэдэг тулалдаануудай үедэ эрьюулгэ гэшхүүрнүүд һайн хамгаа[…]дэг һэн ха. Тиихэдээ гэшхүүрэй д[…] һан орн ганса хүн дороһоонь добто[…] дайсадтаяа тэн тэрээ тэмсэхэ аргат[…] гэхэдэ, дороһоо дээшээ дүүлиһэн […] гар тээшэнь гэшхүүрэй эрьеһэнһэ[…] баруун гараараа дүйгүйгөөр тэмс[…] Харин дээрэ зогсоһон хүниинь бар[…] һан эритэ мэсээрээ зүүн гар тээшээ, […] диродхо руу шадамараар эсэргүүсэд[…]

Тиихэдэ Шотландиин зарим хэрэм[…] гэшхүүрнүүд нара буруу, зүүн гар […] лагдаһан байдаг. Тиимэ гэшхүүрнүүд[…] Керр гэжэ ехэнхидээ һалгайбша ут[…]тай байгаа.

(Календар[…])

СҮҮД ДЭЭРЭҺЭЭ

АРХИИН ҺОГТУУ АЮУЛДА ХҮРГЭХЭ

Улаан-Үдын мяханай комбинадһаа хото тээшэ зурыһан заһамал дардам харгыгаар «ИЖ-56» түхэлэй мотоцикл унаһан хүн, шэдэжэрхиһэн шулуун шэнги, хурданаар табилуулба. Урдаһаань ябаһан улад халба һүрэн зайлаха зуураа, гэдэргээ эрьежэ, тэрэнэй хойноһоо зэбүүрхэн шэртэхэ юм. «Нигэжэл ябаа һаа, тархяа һамна сохихош»,—гэһэн һэжэг тэдэнэй сэдьхэлдэ түрэнэ.

Энэ мотоциклист—Е. И. Казаков урдаа ябагаар ябаһан Владимир Кудинов гэгшые харангүйгөөр сэхэ ерэжэ дайруулаа. Тэрэнь хүлөө хухаржа, хүндөөр гэмтээ. Аюул ушарһан газарта автоинспекциин түлөөлэгшын шалгахада, мотоциклэй эзэн Казаков гэгшэ замай дүримые эбдэжэ, харгын буруу талаар ябахаһаа гадна, шал һогтуу байһаниинь элирээ.

Архиин һогтуугаар аюул гаргагша Е. И. Казаковой гэмтэ хэрэгые Улаан-Үдын Октябрьска районой арадай сүүд хаража үзөө. Сүүд дээрэ зэмэтэн Казаков: «Тала нүхэрэйдөө ошоод, хоюулан нэгэл шэл харые баряа һэмди»,—гэжэ мэдүүлээ. Хахад шэл харын охин тэрэниие түрмэ руу хүтэлөө бшуу.

Олон бата үхибүүтэй, бүлэ сооһоо гансаараа ажалладаг байһаниинь анхаралдаа абалсан, гэмтэн Казаковые нэгэ жэлээр заһаралгын хүдэлмэридэ ябуулжа, салин хүлһэнһөөнь һара бүриин 10 процент дараха гэһэн шиидхэбэри сүүд абаһан байна.

П. СЫРОМЯТНИКОВ.

ПРАВДА БУ[…] МҮНӨӨДЭ[…] НОМ[…]

Нэгэдэхи хууда[…] но-политическа инфо[…] анхарал» гэһэн БПС[…] дай обкомой пропаг[…] циин таһагые даага[…] вой статья. ТАСС-ай […] дээсэлнүүд.

Хоёрдохи хууд[…] нигуудай бүхэсоюз[…] съездые угтуулан […] доро Хяагтын айма[…] корреспонденци. Т[…] торнай.

Гурбадахи хуу[…] ба метеоридүүд» гэ[…] няк гэгшын статья […] гай корреспонден[…] наһаа абтаһан ТАСС […] нүүд.

Дүрбэдэхи хуу[…] нютай һонин. […] «Бэелһэн хүсэл» […] понденци. Соносх[…]

Редактор
Ц. Ц. Ц[…]

Манай адрес[…]

г. УЛАН-УДЭ, […]
Телефоны: реда[…]
приёмная — 54-93, […]
ра — 68-08, зам. ре[…]
ответ. секретаря — […]
вет. секретаря — […]
партийной жизни — […]
го хозяйства — 64-3[…]
ганды и агитаци[…]
мышленность и стр[…]
61-35. советского ст[…]
быта — 69-58. куль[…]
60-21. писем и р[…]
67-81. информац[…]
ственная приёмная […]
ное бюро 57-68. […]
рия — 33-61.

● Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР. ● Н-02873.